

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.
Ferencz-körút 16.PORZSOLT KÁLMÁN.
József-körút 5.Szerkesztőség
és
kiadóhivatalBudapest, József-körút
5. szám.Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet
Első Magyar Vivó-Egylet,
Érsekujv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Föv. Vivó-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.

Kolozsvári Athletikai Club,
Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Kores.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Ovári Torna-sVivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Kores.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Kores.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet.

Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,
Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet.
Privigyei Kores.-Egylet,
Rimaszombati Kores.-Egyl.
Sátorlajaujhelyi Kores.-Egyl.
Selmeci Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Kores.-Egylet
Székesfehérvári Kores.Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli kores.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A „Torontáli atletikai club“-tól lapunk a következő iratot vette:

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Torontáli atletikai club“ f. hó 16-án tartott választmányi ülésében becses lapját hivatalos közlönyének nyilvánította ki.

Nagybecskerek, 1895. évi okt. hó 17-én.

Bálint Géza.

Tornatanításunk eredményei s reményei.

Magyarországon mindenki az állami beavatkozástól várja minden közügynek felkarolását s a társadalmi mint egyéni tevékenység is csak akkor nyer igazi lelkesedést, ha állami támogatásra vagy érdeklődésre számíthat. Ezt tapasztalhatjuk a testi nevelés terén is. A míg csak a tornatanárok, tornaegyletek és szaklapok, egyes jelesebb nevelők mozgolodtak a tornatanítás reformálása érdekében, az eredmény alig volt egyéb mint az elkedvetlenedés, hogy mi sem mozdul előre.

A mikor a vallás és közoktatási miniszterium a tornaversenyek rendezéseit megkezdte, az egész országban jótékony érdeklődés támadt ez ügy iránt. A játszótérek, a korcsolyázás, uszás ügyében kiadott miniszteri rendeletek, a tanuló versenyeknél megállapított szabályok pedig már valódi eredményeknek tekinthetők. Jelentőségük egészben véve abban rejlik, hogy a miniszterium maga is elismerte a tornatanítás elégtelen voltát, hiányosságát és itt-ott hibáját is. — A miniszteri rendeletekből annyit mindenki kiolvasott, hogy nem elég a szobai testmozgás, hogy nem elég a testi épség érdekében az eddigi tornatanítás, hogy nem elég a testi-nevelésre az iskolában reá szánt két óra, és hogy ki kell bővíteni a tornázást a játékok, uszás, korcsolyázás gyakorlásával.

Azonban még e téren sok teendő vár úgy az államra mint a társadalomra. Az állam hatáskörébe tartozik, hogy a tornatanításnak egész rendszerét az uta-

sításokban átdolgoztassa, hogy gondoskodjék az iskolákban a kötelező játékorák behozataláról és hogy iskolái mellé példaadásul maga rendezze be minél előbb a játéktereket.

De az állam nem tehet e téren mindent, hanem méltán eivárhhatja a magyar miveltségtől, hogy e téren a társulás útján támogatást talál. A társadalom pedig eddig mit sem tett. A francia, belga, német testnevelést felkaroló országos egyesületek mintájára nálunk is meg kellene a jövő ünnepélyes évben alakítani a hasonló célú egyesületet. Ennek volna feladata azután az állam és az iskola fenntartó hatóságok munkáját megkönnyíteni a játszótérek létesítése, versenyek rendezése által. De egy ily egyesület nálunk csak úgy alakulhat meg biztos, állandó alapon, ha a kezdeményezés magasabb körökből indul ki. Így mindenestre legjobb volna, ha a porosz képviselők példája után főleg országgyűlési képviselőink, vagy főuraink, vagy magasabb rangú hivatalnokaink és a hadsereg tisztjei alakítanák meg a szép jövőjű egyesületet.

Az egyes családok napról-napra jobban belátják, hogy gyermekeik testi neveléséről az iskola nem gondoskodik eléggé, de a legtöbb szegény családapá magányosan mit sem tehet gyermekeiért, de ha látni fogja, hogy az országos egyesület ép e célból alakult, támogatni fogja azt.

Eredménynek kell tekintenünk a kormánynak gondoskodását a tornatanítók sorsa felül. Mert bizony ezeknek valóban nyugszik az egész ügy. A tornaversenyek kezdetben lelkesebb munkára serkenték a tanítókat, de állandó lelkesedésükre csak akkor számíthatunk, hogy ha a megkezdett fizetés javítás tovább fog tartani. — Ezzel szorososan egybe függ a tornatanár képzés államosítása, a melyet én is csak úgy képzelek teljesen megoldhatónak, hogy ha az egyetemmel kapcsolatban szerveztetnék. Mert ezáltal a meg indulni nem akaró egyetemi testgyakorlatokat is támogatnánk és jobb erőket is nyernénk. Az a legfontosabb, hogy tornatanáraink ne csak mesterek, de széleslátókörű nevelők is legyenek.

Még ennél is sürgősebb teendő volna, hogy az

állam gondoskodnék a tornatanításnak szakfelügyelettel való ellenőrzéséről. E már régen sürgetett felügyelő kinevezésétől én nem csak a tornatanítás egyentetűb, stkeresebb vezetését várom, hanem a játékterek létesítését, a tornatermek czélszerűbb építését és berendezését reménylem.

Sajnos csak az e reménykedésekben, hogy a legtöbb az állam költségvetésén alapul, melyben pedig minden új terv, minden új igény csak nagyon későn érvényesülhet. — Épen ezt tudva sürgetjük a társadalmi tevékenység minél előbb való megindítását. Nem kell nevetek említenem, hogy kik lennének a leghivatottabbak egy ily országos egyesület megalkotására, mert száz ember közül 99 ugyanazokat jelölné ki, csak figyelmeztetjük a kezdeményezőket, hogy most volna a legalkalmasabb idő a mozgalom megindítására. Mi pedig azzal a reménnyel zárjuk sorainkat, hogy az iskolai testi nevelésnek aranykora nem késheik sokáig.

Budapest,

L—y.

A magyar athletikai club őszi viadala.

1895. október 20.

Rosz napja volt ma a fővárosi athlétáknak, folytonosan tartó eső áztatta el a M. A. C. őszi versenyének érdekességét s a néző közönségnek nagy részét, csakis a sport igazi barátjai merték ma felkeresni az Orczy kerti szép versenypályát, hol máskor nemcsak az érdekes küzdelmekben lehetett gyönyörködni, de a szép nem oly diszes koszorújában is, minőt a legjobban sikerült elite bálók is irigyelnének.

Magára a verseny lefolyására is nagyon hátráltatólag folyt be a rossz időjárás, ugy a résztvevők száma, mint az elért recordok igen sok kívánni valót tüntettek fel. Egyet azonban örömmel konstatálhatunk, azt ugyanis, hogy a testvér sport egyletek tagjai nagyon szép számmal neveztek és jelentek is meg a versenyen, e szép jelenségből lehet talán következtetni arra, miként az egyletek s azok tagjai közt eddig e sport haladására oly bénítólag ható visszavonás és ellenségeskedés megszünve a testezés nemes ügyét méltóan mutathatjuk be e jövő évi sport ünnepeken.

A verseny lefolyását az alábbiakban adjuk:

I. *Juuiorok versenye.* (Zárt verseny.) Táv. 200 m. Tíz nevezésből, a startnál megjelent hét. Győzött Mannó Leonidas 25'7 mp. alatt, második lett Oláh Géza, harmadik ifj. Gerencsér László.

II. *Vándordíj.* (Nyíltverseny.) Táv. 402.25 m. Mind az öt nevező kiállt a sikra és köztük Weisz Armin a Magyar testgyakorlók körének tagja könnyen győzött 55'7 mp. alatt, Sacher Gusztáv a M. A. C. tagja második.

III. *Távolugrás.* Nyílt verseny. Ezen versenynek nagy érdekességet nyújtott az, hogy a club követve a külföldi athletikai clubok eljárását, szintén deszka nélkül, a pusztá földről való elugrással rendezte azt, de hogy mennyire el vagyunk maradva a külföldtől a sport terén is, kitünik abból; hogy míg nálunk e verseny nemben a legjobb record 5.95 m. addig csak a legutóbb NewYorkban tartott versenyenél is 6'86 m. eredmény éretett el. A mai eredmény a rossz talaj miatt még a mi eddigi eredményünk mögött maradt. Hárman álltak ki s a legnagyobbat Fennesz József a Budapesti torna

klub tagja ugrott 5'62 méterre, míg Sturza második lett 5'55 meteres ugrással.

IV. *Bajudi sikverseny.* (Zárt verseny.) Táv. 100 jard. Idő 10'3 mp. Mind az öt nevező kiállt a bajnoki feltételnek az elsőnek 10'9 mp. alatt könnyen beérkező Zachár István, nem felelvén meg, csak egyszerű versenynek (eclaráltatott győzelme. II-ik lett Szilágyi Viktor.

V. *Kerékpár verseny* térelőnyvel. (Nyílt verseny.) Táv. 3000 m. Az ország ez idő szerinti legjobb erői távolmaradtak a club versenyeitől, de azért az elért record tekintetbe véve a rossz talajt nem volt utolsó, s ez alkalommal egy új erőt is volt alkalmunk megismerni és ez a club tagja br. Nikolits Fedor, ki, ugy kitarításának mint gyorsajtási képességének szép jelét mutatta be, ugy ezen mint a későbbi kerékpár-versenyben. A következő sorrendben értek a czélhoz a győztesek, elsőnek br. Nikolits Fedor 5 perc 1/5 mp. alatt, Gillemet Ferencz 5 p. 26/10 mp. alatt.

VI. *Sulydobás* távolra. Földről 7'25 kg. sullyal. (Nyílt verseny.) Nyolcz nevezéssel záródott a verseny s megjelent 7. A legnagyobb távot 10'70 méterre Oláh Géza dobta le, második Kropf Géza 10'50 m.

VII. *Sikfutás* térelőnyvel. (Nyílt verseny.) Táv. 1609 m. Győzött Sacher Gusztáv a M. A. C.-tól 4'53 2/5" alatt Malcsiner Gyulával szemben, ki a vonalról indulva és az elsőnek 45 m. előnyt adva 4'51 3/5" alatt második lett, Ruda Győző jó harmadik volt 4'53".

VIII. *Sikfutás.* (Zárt verseny.) Táv. 100 m. Két csoportban történő indítás után a döntő küzdelemnél, első lett Zachar István 12 mp. alatt, 2-ik Manno Leonidas 12 6/10 mp. alatt.

IX. *Nagy kerékpárversenn.* (Nyílt verseny.) Táv. 10.000 m. A verseny folyama meglehetősen unalmas volt, egyik sem akart erős pacet csinálni, csak az utolsó körben mentek gyorsabban, s erős küzdelem után, Klimkó László a M. T. K. től győzött 20'41" rossz idő alatt, Nikolits 1/5 mp.-el később ért be.

X. *Vigasz verseny.* Sikfutás. Táv. 300 m. Első Kiss Elemér 42 9/10 mp.

Torna- és sport-versenyek a kiállításon.

Az országos torna- és sportbizottág Berzeviczy Albert elnöklete alatt m. hó 19-én tartotta gyűlését, melyen a veloczipéd-egyletnek közös beadványát tárgyalták először. A 10 verseny rendezésére az egyletek nagy öszszegét kérnek, de nagy bevételre (70.000 frt) is számítanak. A tiszta jövedelemnek még 20%-át is kívánták. E tekintetben a bizottság Berzeviczy elnök felfogását tette magáévá, hogy a versenyek jövedelméből minden egylet a zárlatok után fog részesülni ezután megállapítandó arányban. — A versenypálya építését illetőleg a veloczipéd-egyletek kívánságait legközelebb tudatják a bizottsággal. — A brüsseli „Veledrome d'hiver" igazgatóságának kérése, hogy a kiállítás területén belül felállithassa fedett versenypályáját, elutasított, mert erre való hely nincs.

A N. T. E. betérjesztette a kiállítási ünnepélyek csarnokában rendezendő mintatornázások programját. Az érdekes programot a bizottság tudomásul vette azon megjegyzéssel, hogy a program változást is szenvedhet és hogy a sorozat több pontját más egyle-

TUCKER-féle Lawn-Tennis-pályák.

Oktatás és bérlet, valamint Lawn-Tennis-pályák készítése és felszerelése. Értésítést ad Mr. Spencer Tucker, Városligeti fasor 19. sz. Ugyanott angol nyelvűtanár ajánlatik. 6—10.

tek is bemutatathatják. A rendezés munkája azonban a N. T. E. kezeiben marad.

A M. Athl. Club, az Ó-budai Torna E., a Magy. Testgy. Köre és a Bpesti Torna Club együttesen egy verseny-programmot adtak be, melyben az egyesületi rendezési két-két versenyüket akarják a kiállítási pályán megtartani. Felszólaltak többen a versenyeknek ily elaprózása ellen s végül a bizottság azon óhaját fejezi ki, hogy a versenyek száma szállíttassék le 4-re és lehetőleg mindenikben vegyen részt a négy egyesület teljes számmal, hogy a nagyméretű pályán ne vesszen el a résztvevők csekély száma.

A M. Uszó-Egylet terjesztette be programját, mely szerint a Dunán, a Balatonon és a kiállítási tavon rendezné versenyeit. Az utóbbi helyen Müller műszaki tanácsos nem tartja lehetőnek a verseny rendezését, mert a tó környékét nem lehet elzárni. A bizottság kimondja, hogy bárhol rendezze is az egyesület versenyeit, a bizottság támogatására számíthat.

A gyűlés két órai érdekes tárgyalás után az elnök elterjesztésével oszlott fel.

Tudnivalók az athéni olymp. játékokról.

Az alábbiakban összeállítjuk azon, a sportköröket közelebbről érdeklő adatokat, melyek ezen immár rohamosan közeledő fényes s érdekes ünnepségre vonatkoznak.

Igen örvendetes, hogy a napi és szak-sajtó nem szűnik meg ezen kiváló eseménnyel foglalkozni. Még a nyár folyamán olvastunk a „Pester Lloydban” *„Olympia rediviva”* czímen két terjedelmes tárczát Kemény F. tollából s ujabban pedig egy tekintélyes amerikai folyóirat a *„Harper's Weekly”* emlékezett meg az olympiai játékokról egy hosszabb, több illusztrációval ellátott cikkben. Kívánatosnak tartjuk, hogy ezen aktuális témával honi képes folyóirataink is érdem szerint foglalkozzanak.

A mi az illetékes körök, nevezetesen a közoktatási kormány magatartását illeti, bár úgy látszik, a szeptemberre tervezett szakkonferencia elmarad (?), e részből a jóakarathoz kézzel fogható bizonyítékával rendelkezünk. A kultuszminisztérium 1896-ra szóló részletes költségvetésében ugyanis az Átmeneti kiadások 27. tétele (207. l.) így szól: *„Az athéni olympiai játékok meghonosítása érdekében működő nemzetközi egyesületben Magyarország képviseltetésére 1000 frt.”* — Az *„Ludokolás”* ban (146. l.) pedig ezeket olvassuk: *„Az 1896-ik évben Athénben a régi olympiai játékok emlékére s azoknak mintegy felélevenítésül nemzetközi bajnok-verseny fog tartatni, mely a testedzés minden ágát felkarolja. E verseny a görög kir. kormány támogatásával és a nagy nyugati államok részvételével, illetőleg képviseltetésével fog végbe menni. Minthogy a testi nevelés ügyének előmozdítására ezt a versenyt fölőtte alkalmasnak vélem, a versenyeken közoktatási kormányunkat hivatalosan képviseltetni, esetleg hazai sportegyleteink képviseltetését is tölem telhetőleg támogatni kívánom, mely czélból az 1896. évre 1000 frt-nak a költségvetésbe beállítását indokoltnak látom.”* — Igaz, ez nem sok, de mégis valami s nagyon sajnáljuk, hogy az e czélra tudunkkal preliminált 3000 frt nem szavaztatott meg. Ez az 1000 frt, két személyt számítva, alig elégséges a hivatalos képviselőre, úgy

hogy a bajnokok anyagi támogatása teljesen az illető egyesületekre vagy az — önszegélyre hárul.

Az athéni helyi bizottság immár több ezer példányban megküldötte egyesületeknek, hatóságoknak s egyeseknek a hivatalos *Meghívót* a végleges program kiadásában. A meghívólevél szövege szószerint ez: *Uram!* Az 1894. június 16-án, a francia köztársaság szenátorának, de Courcel bárónak elnöklete alatt a Sorbonne palotájában megtartott nemzetközi atletikai kongresszus elhatározta az olympiai játékok feltámasztását és azoknak 1896-ban Athénben tartandó első megünneplését. Ezen, Görögország részéről lelkesedéssel fogadott határozat következtében, a görög kir. herceg ő fenségének elnöklete alatt Athénben székelő hellén bizottság tisztelettel meghívja az 1896. évi olympiai játékokra, melyek Athénben 1896. április 5—15 ig fognak megtartatni és a melynek programja és feltételei ide mellékelvük. Kérjük, sziveskedjék ezen, az olympiai játékoknak Párisban székelő nemzetközi bizottságával előzetesen megállapított Meghívóra válaszolni. — Fogadja stb. Athén, 1895. szeptember 30. Az olympiai játékok hellén bizottságának főtitkára: Timoleon I. *Philémon*, s. k.

A mi a mellékelt programot illeti, annak közlését egész terjedelmében feleslegesnek tartjuk, mert e helyen annak idejében lenyomattuk. Pótlólag megemlítjük azonban a lövészeti sportot, mely felöleli a katonai és szabadon választható fegyvereket (200 és 300 méter), katonai revolvért (25 m.), szabadon választható revolvért (30 m.) és a pisztolyt (25 m.) Az atletikai játékokat a rugó-labdával (football) bővítették.

A mi magát a kirándulást illeti, Kemény igazgató úr annak a kijelentésére kér fel, hogy a szervezés szempontjából legcélszerűbb, ha a vállalkozók, m. p. úgy a bajnokok mint a néző-vendégek nála jelentkeznek (lak. VI., Szegfű-utca 5.). Ugyanő szivesen szolgál az érdeklődőknek versenyprogrammal s egyéb felvilágosítással. Az utazásra nézve a Szaloniki felé vezető ut a legolcsóbb s menet-jövet vagy 120 frtba kerül. Az egész kirándulás költségeit tíz-napi ottléttel együtt 3—400 frtból fedezhetni.

Az ifjusági játék és az iskola.*)

Hogy a nézetek divat módjára mennyire változnak, mutatja az ifjuság testi nevelésének ügye. Avagy nem feltűnő ellentét-e, hogy csak rövid egy-két évtizeddel ezelőtt is napirendre tértek az olyan nézetek felett, amelyeket ma természetesenek találunk?

Ma állami érdeknek tartjuk, hogy ifjuságunk erős, egészséges legyen és az állam az iskolára bizza, hogy a torna révén fejleszse az ifjuság testi erejét, egészségét. Sőt ma már nem elégszünk meg ezzel sem, hanem a testi nevelést, amelyet a torna eddig úgy szólván monopolizált, vissza akarjuk vezetni természetes alapjaira. Legtermészetesebbnek pedig azt tartjuk, hogy a torna egészítették ki az ifjusági játékokkal.

És ezzel nem kívánunk valami új dolgot teremteni, hanem csak jogaiba akarnók visszahelyezni azt, amit az idők folyamata zsarnokilag háttérbe szorított. Hisz

*) A vidéki sajtó is napról-napra jobban foglalkozik a testi nevelés ügyével. Az itt kivonatoltan közölt cikk a Zalamegyében jelent meg. Szerk.

Weiner Mátyás
Andrássy-ut 3. sz.

Svitterek, selyem verseny-dress, kalapok, sportsipkák, fehérneműk, sport-czipők, esőköpenyek, lawn tennis öltönyök és keztük urak és hölgyek részére.

az ifjúsági játék ép olyan ősrégi, mint maga az emberi nem és nagyon korán érvényre jutott annak testedző, nevelő hatása is. Tudjuk, hogy az ókori játékok végcélja többnyire a testi erő és ügyesség fejlesztése volt. Ilyenek voltak a görögök játékaik, az akkori iskolai élet legfontosabb tényezői. A Zeusz tiszteletére rendezett olympiai játékok több, mint ezredéven át, legérdekesebb kifejezői voltak a görög nemzeti életnek. Nagy nemzeti ünnepek voltak még a Delphi mellett rendezett pythiai játékok napjai is. A nemeai játékokról, valamint az isthmeákról meg szintén tudjuk, hogy egyebek között az ifjúság testi erejének és ügyességének bemutatását is célozták.

A rómaiak szerették a harci játékokat, de éppen nem vetették meg a másfajta játékokat sem. Pluturch említi, hogy Cato 78 éves korában labdázott. Ugyan mit szólna a mi körönségünk, ha egy 78 éves öreg urat látna labdázni?

A középkor már kevésbé kedvezett az ifjúsági játékok ügyének, ha csak játéknak nem fogadjuk el azt a szellemi tornát, amit e középkor iskolája művelt. Azonban a történelemből tudjuk, hogy a lovagok közt folytak az ugynevezett turnierek, melyek idővel szintén nagyon elfajultak, különben nem tudnók okát, II. Ince pápa miért tiltotta meg az ily viadalokban elesett lovagok tisztességes eltemetését. Jellemző adat egyébként, hogy II. Henrich francia király egy ilyen turnier alkalmával olyan sérülést kapott, hogy behalt. Ennek az esetnek, valamint a pápai tilalomnak is kétség kívül nem kis része lehetett abban, hogy a turnierek száma rosamosan csökkent, míg az ily multságok végkép megszűntek. Helyükbe a carussel-játék lépett, amelyett még e század eleje is ott talál az európai udvarokban.

Maga az iskola e korban nem foglalkozott játékkal, azonban a nép fenntartotta őseinek játékaikat és örökségképpen adta át nemzedékről nemzedékre.

Anglia volt az első, mely belátta az ifjúsági nevelő és testedző hatását s azért bevitte azt az iskolába is. Ott fölösleges volna a játék érdekében felszólalni. Hisz iskola és játék ott úgy összeforrtak, hogy angol iskolát inkább lehetne tanterem, mint játszótér nélküli képzelni.

Az ifjúsági játékok fejlesztik a testmozgások gyorságát, az ügyességet, a türelmet, körültekintést, igazságérzetet, őszinteséget, a társas szellemet s megszilárdítják a készséget, hogy az egyén alárendelje magát a köznek.

Az okosan választott játék nemcsak az izomzatot erősíti, hanem közelebb hozza a mellkas tágítására is. A szív erősebben dolgozik, a fokozódó tudomunkásság révén pedig több oxigén jut a vérbe, mint rendszeren. Ha tehát a játék egészséges, üde levegőben foly, nagy hasznát láthatja az egészség is.

Mindenek felett módot kell nyújtani, hogy a játékok az iskola útján minél inkább terjedjenek a nép körében. Minden község gondoskodjék arról, hogy elég nagy játszótér álljon az ifjúság rendelkezésére s e terek ne legyenek nagyon messze az iskolától.

Azonban játszótér, játékoktató és játszani kész tanuló mit sem érnek, ha a játékra nem jut idő. Nagyon kívánatos, hogy a tanuló legalább hetenként két délután játszassék. Ez azonban úgy volna kivihető, ha a tanuló tényleg reá is ér, ha a délutánjai tényleg szabadok és sem rendkívüli tantárgyak órái nem zavarják, sem házi feladatok nem veszik el játszó kedvét.

Foglalkoznunk kell továbbá még egy kérdéssel,

amelytől a játékok sorsa jó részt függ, t. i. a költséggel. Ezek azonban minimálisak úgy, hogy a tétük ügyét komolyan nem is veszélyeztethetik. Hisz csaknem minden községben van egy-két olyan tér, amely ifjúsági játszótérnek alkalmas s amely tereknek megszerzése legtöbb esetben pénzbe sem kerül. Ha azonban e tereket a játékrig alkalmassá is akarjuk tenni, az már csakugyan anyagi áldozatot igényel.

Kevesebbe de mégis pénzbe kerül a terek jó karban tartása és a játszó terek beszerzése s talán számítani kell valamit a felügyeletért E költségeket azonban a legtöbb esetben a gyűjtésből is elő lehetne teremteni, vagy pedig úgy is, hogy beiratáskor minden tanuló e célra néhány obulust fizatne.

Nagyot lenditene a dolgon, ha az ifjúsági játék érdekében minden községben bizottság alakulna, mely a legügyesebb játszóknak díjakat is tűzhetne ki, mint ezt megteszik külföldön is. Magától értődik, hogy a nyereleménytárgyak megválasztásában inkább a pedagógia, mint a praktikus szempontoknak kellene kifejezésre jutniok.

Kivonat a M. A. C. új alapszabályából.

A „M. A. C.” feladata, saját tagjainak megfelelő eszközökkel alkalmat nyújtani arra, hogy magukat az atletikai testgyakorlatokban kiképezhessék;

az atletikát fejleszteni, mely célból a fővárosban esetleg a vidéken atletikai viadalokat rendez és a versenyzők ösztönzésére érmekeket és tiszteletdíjakat ajánl fel; ezenkívül az atletika különböző ágaiban oly rendkívüli versenyeket is rendez, melyekben annak a ki egymásután ugyanazon versenynemben háromszor győztes, a klub legnagyobb kitüntetését, a „bajnok” címet adja, mely a klub élethossziglani tiszteletbeli tagságával van összekötve;

az atletikát terjeszteni, mely célra szervezett bizottságai útján hat oda, hogy az atletika ügyének a klub körén kívül álló elemek is megnyeressenek.

A „M. A. C.” testületi működésének köréből minden politikai jellegű tevékenységet kizár, ellenben hivatásának tekinteti, hogy tagjainak kellemes társas érintkezésre központul szolgáljon.

A „M. A. C.” tagja lehet minden feddhetlen jellemű férfi, a ki valamely középiskolát bevégezett, ha két tag ajánlja és a választmány felveszi.

Az ajánló tagok egyikének választmányi tagnak kell lennie, a ki hivatva van, a felvétel előtt a választmányának a kellő felvilágosításokat megadni

A felvételre jelenkező az elnökség egy tagjának magát bemutatni tartozik.

A választmányának a felvételt megtagadó határozata ellen, melyet azonban indokolni nem tartozik, annak kézbesítésétől számított 8 napon belül a közgyűléshez lehet felebbezni, Ezen határozat az ajánló választmányi tagnak kébesítették s csakis ez felebbezhet a választmányított nevében és képviselőtében.

A választmányának a felvételt elrendelő határozata ellen 8 napon belül bármely választmányi tag felebbezhet a közgyűléshez, a választmányának ilyen határozatait tehát csak az ülést követő 9-ik napon emelkednek jogerőre.

Oly egyének, a kik az atletikai sportágak bármelyikét üzletszerűen gyakorolják, különösen a kik bármilyen pénzdijas versenyen részt vettek, a „M. A. C.” versenyein a klub tagjaival nem mérkőzhetnek.

A választmány által megállapított felvételi ív teljes kitöltése nélkül tagul felvenni senkit sem lehet.

Weiner Mátyás
Andrássy-ut 3. sz.

Uraim és hölgyeim! Atletikák, kerékpárosok, lawn tennist játszó, evezősök, uszók és torna egyletek. Önöket megfogja lepni elegáns sport-diva tezikkeim olcsó ára.

A tiszteletbeli tagokat a választmány előterjesztésére a közgyűlés választja meg. A tagság életfogytig tart és csak kilépés vagy kizárás folytán szűnik meg.

A tiszteletbeli tagokat diszokmány és állandó igazolvány illeti meg

Ujjonnan belépő alapító tagok egyszer s mindenkorra legalább 250 forintot fizetnek a „M. A. C.” pénztárába, vagy az alapítványiösszegekről kellőleg biztosított kötvényt állítanak ki, mely esetben annak 6% kamatait a belépés alkalmával azon év december hó 31-ig azon év túl pedig előre minden év január havának 15-ig tartoznak befizetni.

Az alapítványok a klub alaptökéjét képezik.

A készpénzben le nem fizetett alapítvány választmányi határozat aláján 6 havi felmondás után befizetendő

Az alapító tagok állandó igazolványt nyerneek.

Alapító tagok, kik az esedékes kamattal hátralékban vannak, ennek megfizetésére minden év január hó 31-ikéig felszólíthatók; ha pedig a kamatokat ezen felszólítástól számított 8 nap alatt sem fizetik, iagsági jogaik felfüggesztetnek és az alapítványi tőke és kamata azonnal esedékes.

Az előbbi szakaszban említett felfüggesztés addig tart, a míg az alapítvány s klub pénztárában be nem fojyik Behajthatlanság esetén sz illető a kluból kizárható.

Hasonlólag kizárható. ha rendes felmondás esetén nem hajtható be az alapítvány.

Rendes tagok kötelezettsége egy évig tart; évközben belépő rendes tag csak a belépésekor esedékes (szept.—febr.; márcz.—augusztus) félelvi tagdíj részletet fizeti, de tagsági kötelezettsége a következő egész évre kiterjed; ha azonban egész évi tagdíját egyszerre lefizeti és kilépését szabályszerűen (1. 17. §.) bejelenti, úgy tagsági kötelezettsége csak azon klub-év végéig terjed.

Rendes tagok évi tagdíja 30 forint. Kivételnek — a mennyiben nem fizetéses tisztviselők — a budapesti tudomány- és műegyetem rendes hallgatói, és az egyetemi tanulmányaikat be nem végzett egyéves önkéntesek, kik 20 ft tagdíjat fizetnek.

A ki feddhetlen jellemmel össze nem férő magaviselete, vagy a klub ellen irányzott cselekvényeit által annak tekintélyét csorbitja;

a ki vagy tettel a klub alapszabályszerű működését bátrálhatja avagy gátolja;

a ki az *athletikai sportot üzletszerűen gyakorolja, vagy pénzdi-
jas versenyében nevez illetve résztvesz;*

a ki az alap-, ház- versenyszabályok ellen vét:

először. az elnökség által intetik meg, ismétlés esetén a választmány által rendreutasítatik és végső esetben a „M. A. G.” kebeléből a választmány által kizáratik.

Súlyosabb kihágás vagy botránny okozás esetén az elnöki intés és rendreutasítás mellőzésével előzetes vizsgálat után azonnal is

A ki valamely becstelen tettet követ el, a választmány által kellő vizsgálat után a „M. A. C.” kebeléből kizárandó.

A „M. C.” tagjai a klub által rendezett viadolokon és gyakorlatokon résztvehetnek, a közgyűléseken megjelenhetnek, szólhatnak és szavazhatnak válaszhatnak és megválaszthatók.

A választmány által kiküldött szakbizottság a következők:

a) B pénzügyi bizottság. Áll az elnökön kívül négy választmányi tagból. Hivatása a pénztárt időnként megrovincsolni az év elején és végén a leltár helyességét megvizsgálni. Évközben felügyel arra hogy az évi költségvetési előirányzat egyes tételei betartassanak Tűllépés esetén a választmányi ülésnek jelentést tesz.

b) A sportbizottság. Áll az elnökön kívül 8 tagból. kik közül 6 reudes és 2 választmányi tag. Hivatalbói tagjai a club orvosai

Feladata a versenyek előkészítése, a versenypontok összeállítása és a választmány elé terjesztése.

A választmánya fetügyelete mellett közreműködik a versenyek

rendezésénél és egyes atletikai ágak fejlesztése érdekében javaslatokat tesz.

c) A tanügvi bizottsági, All az elnökből s a klub bajnokaiból. Feladata a művezetők tevékenységét ellenőrizni. a klubben üzött atletikai ágak szakszerű művelésére buzdítólag hatni és a klub keretén kívül állókat. különösen a tanuló ifjúságot az atletikai testgyakorlás ügyének megnyerni.

A fenti bizottságoknak az elnök és titkár hivatalból tagjai

A fenti megnevezett bizottságokon kívül a választmányt a szükséghez képest más bizottságokat is küldhet ki.

Összetett mozgások elemzése.

Midőn oly tárgyról készülök egy-két szót mondani, mely talán nem érinti egész terjedelmében a testgyakorlati sportot, teszem azt azért, mert tudom, hogy épen ezen sportkedvelők körében vannak legtöbben, kik ezen tárgy iránt, már természeténél fogva is, élénken érdeklődnek.

Általánosán ismert dolog, hogy szabályos mozgást valamely test csak akkor végez, ha mozgásának minden időpontjában valamely erő által bizonyos meghatározott pályában tartatik. Az állatok helyváltoztatása annyiban van korlátok közé szorítva, hogy itt csakis a test súlypontjának útja jön tekintetbe; míg a mozgás előidézésére szolgáló szervek útja rendesen nem esik megfigyelés alá. Pedig épen ez az, mely oly rendkívüli sokféleséget nyujt a tanulmányozónak. Csakhogy e tanulmány éles megfigyelést kíván, mert a nevezett szervek mozgása rendesen többféle, gyorsan egymásra következő elemi mozgás összetételéből áll és ezen egyes fázisokat helyesen megkülönböztetni és szétválasztani nem könnyű.

Az emberi szem a közönséges czéloknak teljesen megfélelő fizikai berendezéssel bír; az idegek továbbítási sebessége igen nagy. De ezen képek valódiságát kétségbe kell vonnunk, ha a *pillanatnyi fényképezés* rendkívüli eredményeit tanulmányozzuk. Egy helyesen szerkesztett készülék csakis helyes képeket adhat és így kétséget nem szenved, hogy szemünk csalódik, midőn nem látja az egymásra következő mozgásokat úgy, mint ezt a pillanatnyi fényképező mutatja.

A mozgás valamely pillanatában fölvetett képek mai nap már nem tartoznak a ritkaságok közé s így ezekkel nem foglalkozom; hiszen a „Herkules” is közölt hosszabb idő előtt egy képet, mely Kinsky Nusi gróft mutatja, a mint egy kifeszített kötélén átugrik. Az ilyen kép azonban nem alkalmas arra, hogy mondott tanulmányainkat végezhessek; mert ezek mindig csak egy pillanatot ábrázolnak és így az összetett mozgásnak csakis azon elemét tanuljuk általa megösmerni, a mely épen akkor működött közre az összetett mozgás létesítésén, a mikor a készülék fényérzékeny lapja le volt leplezve.

Hogy ha pl. egy magyasugrásnak mozgási elemeit akarjuk tanulmányozni, szükséges, hogy az elugrás kezdetén, ugrás közben és leugráskor ösmerjük a testrészek állását. Ezt ilyen közönséges készülék segítségével csak igen nehezen lehet elérni, mert erre ismét csak éles szem kell, hogy helyesen megfigyelhessek a kívánt pillanatot és ezután működésbe hozzuk a készüléket. A technika haladásával lassankint képesek leszünk kiküszöbölni az emberi érzékek működését az ilyen kérdé-

sekben és mindent a helyesen szerkesztett gépekre bízunk. Ime, ilyen gép a *sorozatos fényképező!* Részletes leírása nem tartozik eme lapok hasábjába s így ezt mellőzve, csak röviden főlemlítem működésének módját. Tulajdonképpen több készülék egyesítésének mondható és úgy van szerkesztve, hogy egyszer megindítva, önműködőleg készít 5, 10, 15 vagy még több képet bizonyos, előre meghatározott egyenlő kis időrészekben. Ez az időrész pedig a technikai mechanika mai álláspontja szerint rendkívül kicsiny lehet, úgy, hogy egy másodperc alatt számos képet lehet fölvenni. Világos tehát, hogy ha az emberi testrészek mozgásáról oly képeket szerezhetek, melyek gyors egymásutánban készültek, mondjuk 1 másodperc alatt 10 kép, — már az össze-tett mozgást elemeztet.

Az ilyen sorozatos képeket már most fel lehet használni az összetett mozgás tanulmányozására és kutatni, vajjon a mozgás egyes pillanataiban nem-e kívánunk valamely izomtól olyszerű működést, mely fiziologiai szempontból helytelen és gátolja az izmot abban, hogy működésében a maximális erőt kifejtthesse. Ez a fiziologusok feladata! Másodsorban pedig tanulmányozhatjuk a kifejtett erő átalakítását munkává és kutathatjuk, vajjon erőtani szempontból nem-e volna czélszerűbb az eddig helyesnek elfogadott mozgást más által helyettesíteni. Ez a mechanika feladata!

Bizonyára lesznek, kik kezdettől fogva nem várnak semmit ezen kísérletektől; de az nem baj, ez mindig úgy volt és úgy is marad. De felhivom figyelmét azoknak, kik a fényképezéssel sportképen foglalkoznak, ezen rendkívül érdekes időtöltésre és hiszem, hogy kísérleteik csakhamar siker koronázza. A nyár folyamán különösen az *úszásra* lehetne ezen módot alkalmazni és kimutatni, hogy az úzás technikájának ez időszertani tanítása helytelen, mert oktalan erőpazarlással jár. Ezt ugyan mindenki tapasztalhatta önmagán, ki nyáron nemcsak „fürdeni“ hanem „úszni“ is szokott; de azért változás eddig még nem állott be. Pedig hányszor nézzük mosolyogva, a kezdő úszó komikus mozdulatait, midőn folyton azt a testrészét emeli ki a vízből, mely állandóan benn kell hogy maradjon, — és folyton mélyen a víz színe alatt huzza el lábait, melyek a felszínre valók! Hát még a kezek és lábak helyes összműködése; ez oly tér, a melyen a vitatkozás maga nem elég. Erre erősebb bizonyítékok kellene.

Éppen így kellene eljárni a gátugrás, rudugrás, súlydobás, az úszodai „szép“ ugrások, stb. stb.-vel, úgy hogy minden egyes ilyen összetett mozgásnak elemeit megösmernők és az esetleg mutatkozó hibákra rá utal-hassunk.

Hogy ilyen sorozatos fényképek milyen tanulságosak volnának kezdőkre, azt csak azzal akarom bizonyítani, hogy rámutatok a helyes angol evezési módszerre, melyet tisztán leírásból tényleg alig lehetséges megtanulni, mert egyetlen strokenak sokféle finom és egymásba folyó változatait alig lehet szemmel kísélni. A sorozatos fényképezőkészülék szétszedi ezt az összetett mozgást is elemeire és megmutatja fényképekben a kezdőknek az egymásra következő pillanatokban szükséges testtartást, ha a felvétel egy kitanult evezős munkáját tünteti fel.

Ilyen készülékeket készít Auschütz fotografus Lissában,*) Posen tartományában, melyek idővel talán a méreg drága trainereket is pótolhatják. *Schwanda Gusztáv.*

A tornaóra beosztásáról.

Azt hiszem, még sokáig hiába panaszkodunk a heti két tornaóra elégtelensége miatt, meg még sokáig várhatunk a játékterek, játékorák rendezésére. A torna-tanítási utasítás átdolgozása is még a messze jövőben valósulhat csak meg. Így hát magunknak kell gondoskodnunk, hogy a rendelkezésre álló idővel és módokkal javítsunk tornatanításunkon. Ez alkalommal csak arról akarok pár szót szólni, hogy miként lehet a tornatanítási anyagát az eddiginél czélszerűbb módon beosztani a tanítás folyamában.

Az eddigi szokás és utótitás szerint a szabadgyakorlatok a torna-órának egy negyedét vagy felét veszik igénybe, De nagyon jól tudjuk, hogy ez időhöz járul még a felállítás, vetkezés, sorakozás ideje, és ha valóban izomfejlesztő munkát akarunk velök elérni, bizony kevés idő marad az órából más gyakorlatokra. Azért sokkal czélszerűbb a szabadgyakorlatokat csak minden harmadik negyedik órán tanítani, és ha szükséges, egész órán át. Vagyis a kevésbbé fárasztó, de több gyakorlatot igénylő gyakorlatokat egész órán, illetőleg legjobb esetben 40 perczen át gyakoroltatjuk, a nehezebb, pl. súlyzó-gyakorlatokat pedig 20 perczig. Az így fennmaradó időt aztán fordíthatjuk kitarító futásra, járásra, játékokra, kötélhúzásra és legkevésbbé szergyakorlatokra, mert a szerek előhozása sok időt rabol el.

A szergyakorlatok így két-három órán gyakorolhatók. Ha az osztályban 4 csapatban tornáznak a fiuk, úgy a két-két szert végeznek el egy egész órán és a harmadik órán vagy szabadgyakorlat, vagy játék, vagy rendgyakorlat lesz a fő anyag. A szabad- és rend-gyakorlatok után vagy előtt a kitarító-futást is gyakoroljuk. — A rendgyakorlatokat a szabadgyakorlatokkal egy órán nem helyes elővenni, csak annyiban, amennyiben a felálláshoz tartozik. — E két gyakorlat együtt nagyon kifárasztja a tanulók szellemét és unottá teszi az órát. Ép ezért e két gyakorlat után leghelyesebb a vidító játékokat, futást, kötélhúzást gyakoroltatni. — a súlyzó-gyakorlatok után a legmegfelelőbb a játék.

De a játékok némelyikét én a szertornázás közé iktatom, pl. a duplexet, így is dokumentálván e két gyakorlatnak egyenlő fontosságát a szobai tornázásban. Mert a játéktéten magam is azt tartom, hogy különösen a magyar labdajátékokat nem helyettesítheti a szertornázás.

Az utasítások azon tételét, hogy az alsóbb osztályok egy órán csak egy szert s azt félóráig használhatják, kiterjeszteném több esetben a felső osztályokra is, mert pl. a billenés tanulásánál egy 14 fiuból álló csapatnak mit ér a 15—20 percnyi gyakorlat. De a lovon, korláton és az összetettebb gyakorlatoknál egy-egy fiura ily rövid idő alatt legfejebb kétszer kerül a sor. Így pedig alig lehet valamire menni. Hisz sok gyakorlatnál szükséges, hogy a fiuk minden egyes gyakorlatot egymásután kétszer csináljanak meg.

A súlyemelést a két felső osztályban különböző súlyokkal nagy felügyelet mellett hasonlóképp a szertornázás közé kell ékelni úgy, hogy ez mint egy szer váltakozik.

A labdajátékok tanítása az alsóbb osztályban mint együttes gyakorlat szerepeljen. De ekkor annyi kisebb labdára van szükség, a hány tanuló van. Így kell betanítani a kapást, dobást, ütést, kitérést, sőt célba-dobást is. Az ugyanis a legnagyobb baj a játékoknak a felsőbb osztályokban való megkedveltetésénél, hogy a legtöbb ifjú az elemi ügyességeket nem tanulta meg kis korában.

*) Nem a mi dalmátiai Lissánk!

A katonai rendgyakorlatokra a tornateremben alig van hely és a kis helyen végezhetőek alig idő. Ezért ezeket főleg a kirándulásoknál és a szabadtéri gyakorlatoknál tanítatjuk.

A gerelydobást csak oly tornateremben lehet gyakoroltatni, hol az egyik fal jól ki van töltve szalmával, vagy van gerelyfogó deszkafal. Ily teremben először tömegesen később csapatokban tanítjuk e szép és kedvelt gyakorlatot.

A fűzerek, összetettebb szabad és rendgyakorlatok általában nem az iskolai tornázás keretébe valók.

A téli idő alatt a korcsolyázást lehetőleg minden tanulóval üztetni kell, de azért a tornaórák beosztását ez nem zavarhatja.

Mind addig még több időt, és játéktért nem kapunk az itt felsorolt módokon is segíthetünk valamit tornatanításunk bajain, de a gyökeres reform csak azután fog kezdődni, ha a játéktér és a játékorák ügye dülőre jut.

P. J.

Különfélék.

A „Fecske“ Kerékpár-Egyesület a Budapest és Gödöllő közötti országuton október 27-én tartotta meg első országuti versenyét. A nyílt handicap-versenyben (Táv. 50 km.) első Rottenbiller János, második ifj. Németh Jenő. A nyílt versenyben (táv. 30 km.) első Greiner Frigyes, második Zák János, 3-ik Winter Ferencz. A nyílt senior-versenyben (táv. 30 km.) első Pollacsek Károly, második Löwinger József. A versenyeredményeket mindeddig nem közölték lapunkkal.

A „Nemzeti Tornaegylet“ helyiségeiben nagy élenség uralkodik; a rendszeres tornázást és vívást már megkezdték s a feltűnő számban megjelent tornászok most tartják az erőfelveteleket, melyeknek céljuk megállapítani azt, hogy egy év alatt a tornázó mennyit erősödött s ügyesége mennyire fokozódott. A tornában és vívásban a tagok vehetnek részt.

A budapesti korcsolyázó-egylet. mult hó 31-én, csütörtökön este 6 órakor tartotta meg rendes közgyűlését vigadó régi éttermében. Az egyesület új helyisége november elsejétől Erzsébet-tér 10. sz. I. em. lesz, a hol a beiratkozások megkezdődnek. Az igazgatóság felkéri a tagokat, hogy ne halasszák az utolsó napokra a beiratkozást, mert megint olyan tolongás lesz hogy napokig kell várni, míg rákerül a sor.

Sport élet a M. A. C. ban. Örvedetes élénkség uralkodik a M. A. C. beléletében, mely a jövő évi milleniumi országos ünnepélyek fényére és érdekességére is nagy hatással fog lenni. Mult hó végén tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározott, hogy külön vívó és társalgó helyiségek vétessenek bérbe f. évi november hó 1-től kezdve. A Club tagjaiból, alakult csónakázó társaság „Magyar atletikai club csónakdája“ név alatt megalakult, s erélyesen hozzáfogtak a szervezés nagy munkájához. A lawn-tennis játék dr. Porteleky László kiváló sportférfiu által történt felkarolása folytán szintén nagy lendületet fog nyerni. Ugyanis a játék a club által rendezendő versenyek sorozatába már a jövő évtől kezdve fel fognak vétetni.

A „fővárosi Vivó-Club.“ átalakított helyiségeiben a nagy számban megjelent tagok és vendégek jelenlétében az idény ünnepélyesen megnyitott. Azóta szorgalmatosan folyik a kard és vítvívás a club termeiben a club eddigi mestere, Benyovits Lajos dr. vezetése alatt.

A budai jégpálya. A jég sport budai hieit lehan-

golta a fővárosi pénzügyi bizottságnak az a határozata, hogy a Christen-féle telek sétányára lévén átalakítandó, továbbra a korcsolyázás céljaira át nem engedhető. Dr. Országh Sándor, a budai korcsolyázó egyesület elnöke ezért sürgősen összehívta a választmányt a további teendők megvitatása céljából. Alkér Jenő mindjárt a tanácskozás elején előadta a fővárosi tanács megbízásából, hogy a tanács a pénzügyi bizottsági határozat ellenére hajlandó a Christen-féle telket átengedni az egyesületnek, de csakis több évre, s ily irányu előterjesztést kész a közgyűlés elé tenni. A tanács tehát sürgősen felhívja nyilatkozatra az egyesületet, hogy hajlandó-e 5 évre, s azontul 3 évi felmondás kikötése mellett a telket bérbe venni, s mily bérösszeget ajánl érte? A választmány az értesítést örvedetes tudomásul vette és báró Liphay Béla, Rupp Zsigmond, Lipernovszky Károly, Csorba Ferencz, Wein Elzsó, Gombár Tivadar és dr. Ary Pál felszólalása után elhatározta, hogy eleget tesz a tanács felhívásának, s addig is, míg a közgyűlés határoz, próbát tesz, hogy alkalmas-e a frissen feltöltött terület jégpálya céljaira, rendkívüli költségek nélkül. Balassa Gyula pénztárnok bejelentette, hogy eddig alapítványokból 2300 frt folyt be. Miután ez idén aligha lesz jégpálya, a tagsági díjak beszédését egyelőre függőben tartják. Ha azonban sikerül a területet újra megkapni, akkor a jövő évtől kezdve már fényes és minden kényelemmel felszerelt jégpálya áll a budai közönség rendelkezésére.

X. Kösz György fényképezési műintézet Budapest V. Kossuth Lajos-utca 18. sz. I. emeleten. Telefon állomás. Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-, mű-, és tantárgyakról sat. Photolithographia, czinkographia, fénynyomat, autographiai, fénymásolat.

A sport közönség figyelmét felhívjuk *Weiner Mátyás* mai hirdetésére.

A nagyérdemű sport urak figyelmébe!

Ajánlom valódi amerikai rugalmas és angol aczélrugó sérvkötőimet. Mindennemű betegápolási czikket a legjutányosabb áron szállítok.

Keztyü-, sérvkötő- és gummi-áru-gyár

LADÁNYI ISTVÁN

BUDAPEST,

VIII. kerület, Kerepesi-ut 53. sz

a „Metropole“ szállodával szemben. 7—12

Danubia-kerékpárok a legjobbakk, tartósságra nézve felülmúlhatatlanok.

Az utat Budapest, Bécs, Székesfehérvár, Grác, Innsbruck, Linz, Salzburg és Münchenből Bécsen át Budapestig a „Nemzeti Kerékpár-Egylet“ tagja Porta János egy és ugyanazon Danubia-kerékpáron tette meg. Schmalhofer record-versenyző a Bécs—Hamburg közti utat gépcsere nélkül tette meg három nap alatt Danubia kerékpáron.

Uj aszfaltozott kerékpáriskola (500 négyszögöl területű). Tanítás ingyen. Epreskert-utca 29. sz. alatt.

Főraktár: ANDRÁSSY-UT 77. SZÁM. 5—6

ATTILA KERÉKPÁROK

BUDAPEST,
József-körút 36. szám.

Az Attila kerékpárok az összes gyártmányok élén állanak **kitűnő anyaguk szolid munkájuk és kitarító erősségüknél fogva.** — A gépészeti ipar remeke minden egyes Attila kerékpár.

200 □ mt. nagyságu villanyval világított velozipéd-pálya áll ugyanazon házban a tanulóknak rendelkezésükre szakszerű tanítással.

Kretschmar E. és Társa.

Gyári raktár: József-körút 36. Gyár: 7—10 **D r e s d a.**

Alapított 1864-ben.

Pacholek Károly

Első magyar

oldalfegyver-, sarkantu- és vivófelszerelési gyár
VIII., Balassa-utca 5. sz.

Gyári raktár: IV., Koronaherceg-utca 10.

A cs. és kir. hadsereg, valamint a m. kir. honvédség tisztai és legénységi kardjainak és vivószereléseinek szállítója.

Ajánlja gyáranak kitűnő készítményeit: **kardok, török, vivókeztük, fej- és testvédek. Valódi francia és olasz kardok és vivótörök.** 4—7

Árjegyzék bérmentve ingyen. | Javítások jutányosan

GRÓF VAY LAJOS

2—10 egyetemi vivómester

vivótermeiben

Zöldfa-utca 14. sz. I. em. és Zöldfa-utca 20. sz. I. em.

(néhai Keresztessy József vivóterme).

Az oktatások már megkezdődtek. Beiratkozhatni bármikor. — **Karddal** a Keresztessy-rendszer, **törrel** a francia Friesier-rendszer szerint történik az oktatás.

Egyetemi hallgatók féldíj mellett,

Nők számára külön tör-tanfolyam zártkörű, ösz-szekötte amerikai buzogány-gyakorlatokkal. A női tanfolyamot **Vay Lajos grófné** személyesen vezeti.

Fodor Károly és Rákossy Gyula

műgyetemi vivómester vivómester
Koronaherceg-utcai

vivó- és torna-termeiben

a kard-, vitörvivás és tornaoktatások reggeli 7—1-ig és d. u. 3—9-ig tartatnak

A gyermekvivásra és tornázásra

2—2 külön helyiség áll rendelkezésre.

Budapesti közúti vaspálya-társaság

HIRDETMÉNY.

Az 1895. évi október hó 19-én tartott rendkívüli közgyűlés határozata alapján a részvénytőke növelése céljából

20.000 darab,

azaz huszezer db, 100 frt névértékre és névre szóló részv.

bocsátatik ki. Ezen részvényekre nézve a t. cz. részvényeseknek a budapesti közúti vaspálya-társaság forgalomban levő részvényei és élvezeti jegyei után **az elővételi jog biztosított** a következő feltételek mellett:

1. Az elővételi jog gyakorlása céljából a részvények és élvezeti jegyek folyó évi november 2-ától 13-ig bezárólag, a délelőtti órákban a társaság főpénztáránál (Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.) lebélyegzés végett bemutatandók. (Az e célra szolgáló jegyzékek a társaság pénzügyi szakosztályánál díjmentesen haphatók.)

A fenti idő leteltével az elővételi jog többé nem gyakorolható.

2. A bemutatott egész részvény vagy élvezeti-jegy után 2 darab 100 frt névértékre szóló új részvényre gyakorolható az elővételi jog.

3. A részvények vételára a t. cz. részvényesek részére darabonként 200 forintban állapítatik meg és következőleg rovandó le:

- a) 50 frt az elővételi jog gyakorlása alkalmával;
- b) 50 frt 1895. december 16-tól bezárólag 30-ig (vasár- és ünnepnapokat kivéve) a délelőtti órákban;
- c) 100 frt 1896. január 15-től bezárólag 30-ig (vasár- és ünnepnapokat kivéve) a délelőtti órákban Ugyanakkor részvényenként 5 frt kezelési költség és bélyeg is befizetendő.

A megtörtént befizetésekről egy ideiglenes elismervény fog ki-szolgáltatni.

4. Ha a fent kitűzött határidőkön belül az előirt összeg befizetése elmulasztatnék, úgy az ideiglenes elismervény számának felemlítésével az ideiglenes elismervény birtokosa a hivatalos hirdalpban egyszer közzéteendő hirdetményben fel fog hivatni, hogy az elmulasztott befizetést, 6% késedelmi kamattal együtt, a hirdetmény megjelenésétől számított harmincz nap alatt fizesse be.

A ki ezen újabb határidű leteltével snm teljesíti az előirt befizetést, úgy tekintetik, mint a ki az eddig teljesített fizetésekről a társulati tartalékalap javára lemondott, mely alaphoz a befizetett összegek csatoltatni fognak. Az ily ideiglenes elismervények pedig érvényteleneknek nyilvánittatnak.

5. A teljesített befizetések után időközti kamat nem jár, de az új részvények 1896. január 1-től kezdve a társaság nyeresémére a régi részvényekkel egyaránt igény tarthatnak.

9. A végleges címletek kiadása legkésőbb 1896. évi május 1-től fogva veszi kezdetét.

Budapest, 1895. október 24-én.

Az igazgatóság.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

*Megjelen havonként
kétszer.*

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.
Ferencz-körut 16.

PORZSOLT KÁLMÁN.
József-körut 5.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal

Budapest, József-körut
5. szám.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet.
Első Magyar Vivó-Egylet,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Főv. Vivó-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.

Kolozsvári Athletikai Club,
Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csón.-Kores.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásarhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros Vásárhelyi Kores.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Kores.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,

Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,
Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyeyi Kores.-Egylet,
Rimaszombati Kores.-Egyl.
Sátoraljai helyi Kores.-Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Kores.-Egylet
Székesfehérvári Kores.Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli kores.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Kerékpáros-szövetség.

A magyar sportban a legszebb haladást, a legnagyobb elterjedést, a versenyekben a közérdeklődést a veloczipédezőink érték el mind máig. Ők nemcsak a sportban, de az iparban is hasznot hozó tényezők. Napról-napra több gyáros fogja a fővárosban készíteni a gépeket. Rövid pár év múlva megtízszereződik a veloczipédezők száma. Az országban csupán az egyleti tagok száma megközelíti az ezret.

A nagyszámú veloczipédezők nem régen a legszebb remények mellett megalakították a kerékpárosok szövetkezetét és oly lelkes munkássággal kezdtek előbbre vinni a sportügyeket, hogy mindenki örömmel tekintett a jövőbe. — És most a megalakulást követő évi közgyűlésen oly visszavonás támadt a szövetségi egyletek és vezetők között, mely minden igaz sportembert mélyen elszomorít.

E lapok hasábjain minden személyi és pártállási tekintettől távol mérlegelhetjük a közgyűlési visszavonás okait és esetleges következményeit. Tartózkodtunk a szaklapok hasábjain igen hevesen tárgyalt elvi kérdésű dolgokhoz az egyes pártok szempontjából szólni és a visszavonást okozó amateur kérdést is csak általános nagy vonásaiban vázoltuk, bár három oldalról is felhivták lapunkat e kérdésben pártállást foglalni. Most is csak azért írunk e dologban, hogy talán a szövetség feloszlását meggátolhatjuk, ha mérsékletre és egymás nézetének, a többség akaratának tiszteletére kérjük a veloczipédezőket.

Inkább belenyugodnék a pénzdíjas versenyekbe, mint a szép reményű szövetkezet feloszlásába.

Az amateurség kérdését a lapunk 19-ik számában közölt szövetségi szabályok egészen jól körvonalázták és csakis azt kifogásoltuk ugyanazon számunk első

czikkében, hogy a műkedvelő és proffessionatus versenyzők együtt versenyezhetnek és hogy a műkedvelő egylete számára mégis felveheti a pénzt. De végre is a műkedvelő így még sem pénzért versenyzik, és ezen szabályllyal bókolunk az amateurség előtt. E határozatba mi az angol legigazságosabb állásponton is belenyugodunk inkább, minthogy vizsályt hintsünk az egyletek közé. Most e szabályzatot a közgyűlés részben megváltoztatta a vidéki egyletek szavazatával, de oly kevés különbséggel, hogy ezért kár a személyeskedő harcz.

A leszavazottak, a vezetőségből kibukottak csak nem fogják a harczot a sport kárára tovább folytatni vagy épen félre állásukkal csökkenteni a szövetség hatalmát.

Ez a visszavonás, ez a magyar bűn minden sport egyleti tevékenységünknek megölője. A M. A. C. utolsó közgyűlésén és e mostani gyűlésen láttuk, hogy a leszavazottak igazságszeretetükkel, vagy sértett hiúságukkal nem tudván megalkudni, hátat mutatnak az ellenfeleknek. — Legyen harcz, ez nem baj, csak együtt maradjunk, és a munkában egyesüljünk.

Végül a legfontosabb az ily egyleti bukásoknál, hogy Tisza Kálmán példájára a bukott egyleti nagyságok tudjanak közlegényi munkát is végezni. — Végre is ha valaki a választmányból, elnökségből kibukott, csak nem fogja abbahagyni a veloczipédezőst; csak nem gondolja, hogy a szövetség azért áll fenn, hogy ő lehessen az elnöke. — A magyar politikai élet mily szép példákat mutat arra, hogy az ellenzék munkája mily hálás, hogy a vezető-férfiak bukásuk után is hasznosak lehetnek. — Az igaz, hogy a mi sportbarátaink többnyire heves fiatal emberek, kik teremteni, parancsolni, szervezni akarnak és mindenképen szerepelni. De gondolják meg, hogy sokszor a semmittevés, a hallgatás, a

vélemények tisztelete több hasznot hoz, mint a visszavonás. Mi is jobban szeretnők, ha a mi régies erkölcsü elveink érvényesülnének a versenyeknél, de ha nem, inkább belenyugszunk a határozatba, minthogy agitálásunkkal rontsunk fiatal sportunknak. — Hadd reméljük tehát, hogy a kerékpáros szövetségnek elvi alapon indult harcza csak e téren marad és sem az egyletek, sem az egyének nem fogják visszavonásukkal gyengíteni a pártolásra szoruló fiatal szövetséget.

A torna-napló vezetése.

Vonatkozással Vándory I. „Torna-Napló“-jára.

Nem szükséges bővebben fejtegetni, hogy a torna-tanárnak nagy figyelemmel kell kísérni, vajjon a tanuló minden osztályban mit és milyen eredménnyel végeznek. Tudni kell mindig, hogy miféle szerek és eszközök fordultak már elő s a testi fejlődésre, továbbá a magaviseletre nézve miféle észrevételek tehetők. Persze, mindez nehéz dolog, ha a tanárnak sok osztálya van, s különböző korú és nemű tanítványai vannak, De nem nélkülözhető a napló vezetése az egyleti tanításnál sem. Szükséges tehát óráról-órára bejegyezni az egyes adatokat, különös tekintettel az elért eredményre és az elévэгzett anyagra. Látható ebből, hogy nemcsak általános, hanem az egyedekre vonatkozó megfigyelés eredménye is feljegyzendő. Különféle paed. esetek, melyek a tanítás alatt előfordultak, esetleg balesetek, látogatások, erkölcsi jutalmazások v. büntetések is naplóba irandók. Es ne gondoljuk, hogy mind ennek a vezetése valami sok időt kívánna? Egy rövidke jellegzetes szó vagy jegy elég mindennek a bejegyzésére; hiszen mindezt leginkább magunk vezetjük s ezért rajta könnyen eligazodunk.

Az ilyen napló aztán kitűnő segítségére van a tanárnak a kövekező órára való előkészülésnél s a mi majd később is, évről-évre használható lesz. Látja a tanár ebből azt is minden alkalommal, hogy mit szükséges még ismételni. Idővel pedig tanulmányozván e naplót, fogja látni, hogy mit lesz czélszerű végezni az egyes osztályokban, hogy nagyon magas követeléssel elő ne álljon, vagy éppen nagyon csekélyre ne szabja kívánságát. Ez elősegíti annak biztosítását, hogy osztályról-osztályra meg legyen a kellő előhaladás. Jegyzetünk működésünk sikeréről tiszta bizonyosságot s a tanításban felmerült összes tapasztalatainknak hű képét mutatják.*) Ennyit általában. Térjünk most a részletekre.

Én — részemről — nem nagyon sok bejegyzést végezek; épp ezért Vándory I. most megjelent „Torna-Napló“-ját nem használhatom. A kezek súlytolással és a sarkazások kilogrammal nálam elmaradnak, de az egyetekben elővehetők. A karhajlítás m. f. tám.-ban — lszerintem — szintén minden fokon elmaradhat; ez nem annyira az erő, mint inkább a kitartás fokának meghatározására volna használható. Én a kitartásnak naplóm-ban külön rovatot adok, s erre vonatkozólag feljegyzem általában minden alkalommal azokat, a kik különösen kitűnnek.**)

*) L. Zettner „Methodik des Turnunterrichtes“ cz. művét.

**) V. úr bizonyosan nem beszélte meg a dolgot orvossal.

sek fontosak; de csak a jegyek megállapításánál. Az ugrások és futások fokát jegyezzék a tanutók — ha tetszik — önmaguk. A guggolás száma — pláne súlyokkal — nagyban fokozható a naponkint való gyakorlás által, de ez nem látszik szükségesnek még felnötteknél sem. A lábizmok trainirozása és a tüdő gyakorlása egyes tornagyakorlatok munkája legyen. A szabad- és rend-, valamint a szerygyakorlatoknál külön-külön nem irok jegyeket, csakis az osztályzatok megállapítása előtt való órákon egyes, különösen kiválasztott gyakorlatok keresztülvitele alkalmával. Nagy fontosságot tulajdonítok annak, hogy az „Észrevételek“ és „Magaviselet“ rovata ne legyen hiában. Ezek nagyon szükségesek. Hiszem, hogy a „Végső osztályzat“ rovata évenként háromszor jön használatba.

Én már 9 év óta vezetett naplóm-ban a következő rovatokat használom:

Név után jön a méret centiméterekben (mellbőség, tüdőképeség, felkarizom) és erőpontokban (függés, támasz, sarkazás, összeg). Ez utóbbiak csak a IV. v. V. osztálytól kezdve. Mind a kétféle méret az év elején és végén. Továbbá: bátorság, kitartás, testi fogyatkozás, felmentés. Az előmenetel, minden időszak végén és szabad- és rendgyakorlatokból úgy mint a szerekből. Mindezek az értesítőbe is bejönnek. Előtornászok felléptetése, magaviselet, áll. megjegyzések. Természetes e legutolsó rovat a legérdekesebb.

Nem fogok e helyen V. úr könyvének bővebb bírálatába bocsátkozni, annyi azonban tény, hogy vonalozni, rovatokat készíteni bizony továbbra is kénytelenek leszünk.

Juillet.

Az ifjusági tornaverseny.

Megindult a munka az ezredéves ünnep egyik legszebb részének rendezése ügyében. A vallás és közoktatásügyi miniszteriumban a miniszter majd az államtitkár elnöklete alatt már két gyűlés folyt le, melyeken meggyőződhattünk, hogy a miniszterium mindent meg fog tenni a verseny sikere érdekében. — Legfontosabb az első gyűlés határozatai közül az, hogy a verseny június 8-ika és 14-ike közt fog megtartatni oly napon, mikor a király ő felségének magas látogatására számíthatunk. Wlassics miniszter ur mindent megtesz, hogy az udvar jelenlétét megnyerje ez országos ifjusági ünnepélyre. — Olvasóiuk előtt nem kell kiemelniük jelentőségét annak, hogy mily nyereség volna e remény teljesülése úgy a versenyre mint az ifjusági tornázásra nézve.

Á versenyrendezésére megalakult a végrehajtó bizottság Berzeviczy elnöklete att. Ezen bizottság három albizottságra oszlik: elszalásoló, éllemező, kalauzólo bizottság Rózsavölgyi Gyula főv. tanácsos elnöklete alatt; tornaszakbizottság Vecsey István elnöklete alatt. Mindenik bizottság 8—10 tagból szerveztetett.

Az utolsó gyűlésen kérte az elnöklő Zsilinszky államtitkár az albizottságokat, hogy a lehető rövid idő alatt kezdjenek hozzá a munkához, hogy a végrehajtó

TUCKER-féle Lawn-Tennis-pályák.

Oktatás és bérlet, valamint Lawn-Tennis-pályák készítése és felszerelése. Értesítést ad Mr. Spencer Tucker, Városligeti fasor 19. sz. Ugyanott angol nyelvű tanár ajánlatik. 6—10

bizottságot Berzeviczy elnök még e hóban összehívassa.

Az eddigi gyűlések fő megállapodásai a következők: a verseny idejének fentebb közölt határnapja; a verseny helyéül elfogadja a bizottság az orsz. sportbizottság által ajánlott; a tanulók száma 4000. legyen, mert több a téren nehezen férhet el; a szergyakorlatokban is lehetőleg a tömeges mutatóanyagok (iskolatornázás) szerepeljenek; az ének pár iskola által zárt oszlopokban bemutatva maradjon meg a programmban; a verseny okvetlen két napot vesz igénybe.

A nagy bizottság egyebekben nem szabott határt a végrehajtó bizottság munkásságának

Most a szakbizottságok közül legelső teendő a műszaki bizottságra vár, hogy a versenypálya ügyét az orsz. sportbizottsággal egyetértve dűlőre vigye. A pálya tervét Porszolt J. csoportbiztos már elkészítette és a kiállítás műszaki osztálya sokszorosította. Ezért tehát Kemény igazgató ur cikkének erre vonatkozó sorai már nem valósíthatók meg, — valamint a tanulók számát illető óhaja sem.

A tornaszakbizottság munkásságát azért siettetnők, hogy a begyakorlásra és próbákra elég idő maradjon.

A m. atletikai club életéből.

A magyar sportegyleteknek egyik legnagyobb hajuk, hogy tagjaik a gyakorlatok után keveset érintkezvén a társadalmi téren együttes munkát nem is fejthettek ki. Csakis a lövészek voltak mindig olyan szerencsések, hogy minden óhajokat teljesítették, mert mint polgárok is együttesen szerepeltek. A német városok tornaegyletei minden közdologban számottevő faktorok, és így a maguk dolgában is szerencsésebbek, mint magyar kollégáik. Nálunk a sportegyletek közhasznu tevékenységükben csak úgy boldogulhatnak, ha már alakulásukban egy-egy befolyásos egyént nyernek meg elnökül. A németeknél épen fordítva az elnöki állás elnyeréséért folyik a küzdelem, mert az ott olyan pozíció, melyért érdemes fáradni.

Az atletikai club újabban oly irányu munkásságot fejt ki az állandóan a tagok használatára álló, külön helyiség bérletével, mely eddig is kiváltságos társadalmi állását csak előnyösebbé teszi. A tagok itt kedves otthon fognak találni, és megerősödik köztük a barátságos viszony, mely a porondon egész benső nem is lehet.

Az club legutóbbi választmányi és közgyűlésein oly szép tervek valóstítása határozottat el, hogy érdemesnek tartjuk ezeket a M. A. C. nyomán ismertetni: Az évről-évre visszatérő kiadások 2800 forintban, az évről-évrei bevételek pedig 2400 frtban vannak a külön helyiség fenntartására vonatkozólag előirányozva. Így vivőhelyiségek, irodahelyiség, tanácskozó-terem és társalgó-terem gyanánt meghatározott külön helyiség a klub anyagi megterheltségével nem jár. Tekintetbe veszi a választmány azokat a kiszámíthatlan előnyöket, melyek a klubra abból származnak, hogy az egyre jobban megkedvelt vívás sportjának külön, kényelmes és mindig rendelkezésre álló termék fognak szolgálhatni, hogy a klub erkölcsi

tekintélyének jobban megfelelő iroda- és tanácskozó-termek nyitathatnak, hogy a tagoknak módjukban leend a társas érintkezést, a baráti összetartást jobban istápolni, s a helyiségek külön kertjét is atletikai czélokra felhasznáni.

Grum Iván választmányi tag előadja az utóbbi v. gyűlésen a csónakda ügyeire vonatkozólag, hogy folyton új és új tagok jelentkeznek belépésre, hogy a beiratási díjak jó része már befolyt, s kér az úszóházra vonatkozólag határozatot. Elnök ezzel kapcsolatosan előterjeszti, hogy a budai oldalon az építés alatt álló hid közelében meg fogja kapni a klub az úszóház felállíthatásának ingyen jogát, valamint az úszóházhoz való hozzáférhetésre vonatkozó szolgálmi jogot. Határozza a választmány, hogy az úszóház egyelőre 50 tag befogadására alkalmas nagyságban épüljön, s hogy az erre vonatkozó tervezetek beszereztesse. A külön helyiségek berendezésére megszavazott 6000 korona eddig túllépve nincs, de ahhoz, hogy teljes kényelemmel és jól legyenek a helyiségek berendezhetők, még 1000 korona felhasználása volna kívánatos. Ez okból a külön helyiségek berendezése czéljára még 1000 korona póthitel szavazott meg a közgyűlés.

Az idegen versenyekben való részvtétel ösztönzésére minden év január hó első felében az igazgatóválasztmány azon klub tag részére, ki a lefolyt naptári évben idegen versenyeken a legtöbb első díjat nyerte, egy megfelelő körirattal ellátott aranyérmel ad ki az esetre, ha az érem kiadására elég okot talál. A clubban nagy élénkséget fejt ki a már megérkezett angol gyakorló mester is.

Eszmék a millenniumi tornaversenyről.

Ezen folyóirat más helyén olvasható az ez ügyben létesített nagy-, végrehajtó- és szakbizottságok megalakulása és ügyköre. Addig is igen kívánatosnak tartanám magának az ügynek érdekében, ha a szaksajtó a millenniumi ifj. tornaversenyek ügyével minél behatóbban és minél gyakrabban foglalkoznék. Ezen meggyőződés biztosít arra, hogy néhány gondolatöredékkel önmagam is hozzájáruljak e kérdés megvilágításához; ha felesleges munkát végeztem, őszintén kérem soraim mellözését.

Nem szeretem, hogy a résztvevő tanulók maximális számát előre megállapították; mert kívánatos, hogy ezen, a szó nemes értelmében, egyetlen alkalommal az ifjuság a lehető legnagyobb országos s valósággal imponáló tömegekben jelenjék meg. S értem úgy, hogy ne csak a középiskolai tanulók, de a legkülönbözőbb szak- és főiskolák hallgatói is részt vegyenek. Ámde a költségeken kívül, ez még helyi akadályokba is ütköznék. Ha nem feltétlenül szükséges, hogy a versenytér a kiállítás területén legyen, nem lehetne a vérmezőre v. akár az *Uj-épület* óriás udvarára gondolni? Alig hihetem, hogy a Millenniumra való tekintettel, az utóbbi indítvány megvalósítását a katonai hatóság megtagadná. Ez volna aztán pompás hely, köröskörül védve, az oldalak mentén tribünökkel, kitünően előkészíthető terep gyalog- és lo-

Weiner Mátyás
Andrássy-ut 3. sz.

Uraim és hölgyeim! Athléták, kerékpárosok, lawn tennist játszó, evezősök, uszók és torna egyletek Önöket megfogja lepni elegáns sport-diva czikkeim olcsó ára.

vasjátékok részére, alkalmas s közeli ellátás (buffet) s védelem a rossz időjárás ellen, stb.

A mi a vezényelés módját illeti, a mult tapasztalatai eléggé beigazolták, hogy az élő szó még tömegek-nél sem elegendő, miért nem tesznek kísérletet a katonaságnál régóta elfogadott és bevált kard- és kürt-jelzésekkel?

Az éneket gyakorlatilag legfeljebb úgy képzelem megvalósíthatónak, hogy az egyes csapatok a be-, fel- és kivonulásnál énekelnének nemzeti indulókat, m. p. lehetőleg ugyanazokat. Az ünnepség szempontjából azonban talán még értékesebbek a zenekarok, m. p. erősített katonai zenekarok, messzire elhangzó és buzdító akkordjaikkal.

Végül legyen szabad egy pontot érintenem, melyet csak őszinte sajnálkozással nélkülöznék a millenniumi tornaversenyek programjában. Természetes az *olympiai játékokat* értem, nevezetesen a *Pentathlont*, mely alatt a laikusok mindenféle exotikus gyakorlatokat sejtnek, holott az „ötös-közdelem“ nem egyéb, mint együttes verseny a futásban, ugrásban, birkózásban, diszkusz- és gelydobásban. A mily egyszerű ennek megvalósítása, ép oly bizonyos a hatás, melyet bemutatásukkal elérhetni. Nem is szólok azon nem megvetendő erkölcsi nyereségről, mely ezen játékok révén úgy a felnőtteknél mint az ifjúságnál az ókori reminiscenciák felelevenítéséből műveltségükre hárul. Az Athénben már április elején lefolyó nemzetközi ünnepélyek tanulságai nálunk akkor máris értékesíthetők lesznek. Tiszta meggyőződésből és legmelegebben ajánlom tehát a Pentathlont a millenniumi tornaversenyek programjába és a végrehajtó-bizottság figyelmébe.

Igen természetes, hogy a speciális nemzeti irányt sem szabad elhanyagolnunk; e tekintetben a régibb magyar játékok bemutatását nemcsak kívánatosnak, de kötelezőnek tartom.

Kemény Ferencz.

Athletika az iskolában

Midőn az országgyűlés az ifjúság testi nevelésének fontosságát belátva behozta a kötelező torna-tanítást, tagadhatlanul a legnemesebb cél által volt vezérelve.

Sajnos azonban, hogy e cél elérését a kivitel nemcsak megnehezíti, hanem csaknem lehetetlenné teszi.

Ennek oka szerintem abban van, hogy a tornatanterv szerkesztésénél nem voltak tekintettel a magyar ifjúságnak speciális vérmérsékietére, mely előreláthatólag nem képes bevenni a most divó német-rendszerű testgyakorlatot. De meg nem számoltak a mostoha viszo-

nyokkal sem, melyek között legtöbb középiskolánk sanylik s mikor egyrészt kimondták a kötelező tornacsarnok építést, addig másrészt nem gondoskodtak arról, hogy e rendelkezés mindenütt végrehajtható legyen.

Igy aztán természetesen előállt azon ferde helyzet, hogy míg az iskolák nagy része nem kapott tornacsarnokot, addig más része — csekély kivétellel — a célnak egyáltalán meg nem felelő szűk, alig szellőztethető és a legprimitív módon felszerelt tornacsarnoknak csúfolt zúgot kapott.

Lehetetlen tagadni, hogy a tornacsarnok maga is nagy befolyással van az ifjúság tornászó kedvére, mert a szép, tágas és kényelmes csarnok, hol a mozgásra több hely van, a felszerelések a testgyakorlás változatoságát lehetővé teszik és a mi fő, tiszta, friss levegővel és jó világítással bírnak, — okvetlenül jobb kedvre hangolják az ifjúságot, mint egy szűk, kényelmetlen és fűledt levegőjű terem.

Több évi gyakorlatom alatt volt alkalmam tapasztalni, hogy a tornáznak csakis akkor van valami értéke, ha a tornász jó kedvvel végzi gyakorlatait és nem csak *muszájból*.

Vegyük most elő a mai tanterv nagyobb részét betöltő ugynevezett rendgyakorlatokat és nézzük figyelemmel a sorakozó ifjúságot.

Mily kedvetlenül, duzzogva engedelmeskedik, mert az ide-oda járásban, jobbra-balra fordulásban, semmi élvezetet nem talál; a csillag és kígyómenetek nem mulattatják; csak egyet lát és érez mindegyik — a folytonos erős léptek által felvert és a termet lassan minden részén elborító port, mely egyformán égeti a szemet és tüdőt.

Most aztán, ha a rendgyakorlat be van fejezve, tesék elővenni a szereket és az azokon való erős mozgás által teljes működésbe jött tüdővel beszívni a port és az abban rejlő betegségeket.

Én a rendgyakorlatokat föltétlenül eltörölném a tantervből, mert az, hogy e gyakorlatok az ifjúság fegyelmzését, a gyorsaság és pontos kivitel előmozdítják, nem áll, mert a mit kedvetlenül, muszájból csinál az ember, az soha sem válik előnyére és a célt, melyet itt akarnak elérni, sokkal nagyobb haszonnal elérhetjük a súlyzó-, bot- és rúd-gyakorlatokkal, melyek egyrészt nagyobb változatoságot, másrészt nagyobb erő kifejtest és épp oly figyelmet igényelnek, s azonfölül kivitelük több kedvvel és kevesebb porral járnak.

E gyakorlatok már némileg összhangban vannak a magyar ifjúság élénk temperamentumával, melynek azonban még jobban megfelelnek a szergyakorlatok mellett az atletikai gyakorlatok, mint a futás, ugrás, súlydobás és emelés, birkózás, boxolás (? Szerk.) és a kardvívás.

A két utólsót, minthogy annak tanításához rendkívüli gyakorlat és külön felszerelés szükséges, melyek közül az utóbbi okvetlenül előbb rendelkezésre áll, mint mint az előbbi most mellőzve, csupán az előbbiekre terjeszkedem ki.

A futás és súlydobás leginkább csak szabadban gyakorolható mert a szűk teremben való huzamosabb ideig tartó körbenfutás az erősebb idegzetű tanulót in könnyen elszédíti; súlyt dobni pedig csak az esetben lehet a teremben, ha annak egy része cserrel van töltve.

Weiner Mátyás
Andrássy-ut 3. sz.

Svitterek, selyem verseny-dress, kalapok, sportsipkák, fehérműiek, sportcipők, esőköpenyek, lawn tennis öltönyök és keztyűk urak és hölgyek részére.

Különfélék.

A cserrel töltött tornacsarnok azonban ma már ritka, de nézetem szerint jobb is, ha a szárazon porzó, nedvessen csúszós és piszkító cser helyett a kókusz szőnyeget alkalmazzák, bár itt is megrovandónak tartom azt, hogy a szőnyeget egész éven, sőt éveken át egyszer sem porolják ki.

Az ugrásnál elhibázott dolognak tartom, hogy a tanuló állandóan egyenlő magas deszkáról, vagy a pusztá földről ugorják. Legjobb, ha három-négy különböző magasságu ugró van, úgy, hogy a legmagasabb (12 cm.) deszkán kezdve mindig alacsonyabbat veszünk elő, mert így szinte észrevétlenül hozzászokik a tanuló a földről való ugráshoz. Ugy a magas, mint a távolugrásnál helyénvalónak tartom a könnyű súlyzó alkalmazását és a szoroson összetett lábakkal, valamint a helyből való ugrás gyakorlását.

A súlydobásnál kifogásolom azt, hogy a sima kerek golyó helyett fogásra és egyáltalán dobásra oly kevés alkalmas közönséges mérő-súlyok alkalmaztassanak, mikor a kerek golyó sem kerül többre. A dobást négyféleképp tartom is gyakorlandónak. 1. helyből ugródeszkán állva; 2. nekiszaladva a deszkának; 3. pusztá földről, helyből; 4. pusztá földről, nekiszaladva.

Ugy a súlydobás, mint a súlyemelés okvetlenül mindkét kézzel fölváltva gyakorlandók a test egyenlő, szabályos fejlesztése és az erők arányos szétoztása miatt. Ugyisint az emelésnél semmi esetre sem szabad megengedni holmi virtuskodásokat, mint a túl nagy vagy túlsok emelés. Fődolog a szép, plasztikus testtartás.

A birkozást mint az összes athletikai gyakorlatok között legszebbet és legedzőbbet, mely a többi gyakorlatokhoz külön-külön megkívántató tulajdonságokat egyesíti magában, tekintettel a könnyen történhető balesetekre csak szigorúan megállapított szabályok között szabadna gyakorolni. Kizárandó minden veszedelmes fogás, csavarás, lökés és főként gáncs.

Másrészt azonban nem szabad a küzdelmet befejezettnek tekinteni ha az egyik fél elesett, hanem engedni kell a küzdelem folytatását, míg az egyik fél hátán fekszik. Helytelennek tartom annak megkívánását, hogy mindkét vál egyszerre érje a földet, mert ez olyan helyzet, minőt csak a legkritkább esetben és rendkívüli erőmegfeszítéssel lehet elérni.

A birkozáshoz a bőrhozzólások és zúzódások elkerülése végett szőnyeget kellene alkalmazni, melynek szélei azonban okvetlenül a földhöz erősítendők.

Ezen gyakorlatok a szer- és szabad-gyakorlatokkal olyképen váltokozva, hogy a nehezebb gyakorlat után mindig egy könnyebb jöjjön, s így az ifjuság megkíméltessék a gyors kimerüléstől oly élénkké és változatosá teszik a tornaórákat, hogy a tanulók nem a „múszáj” végett fognak azon részt venni, hanem mert a torna-óra mulatság és élvezet lesz számukra.

Lovas Röszyer Gyula
okl. torna- és vivó-mester.

Sportünnepek a kiállításon. A millenniumra alakult „országos torna és sport-bizottság” végrehajtó bizottsága ma délután 5 órakor a kiállítás igazgatóságának épületében ülést tart, a melynek napirendje:

1. Az athletikai klubok szövetségének a millenárius versenyekre vonatkozó programja.

2. Az evezős egyletek szövetségének ugyan erre vonatkozó programja.

3. A magyar országos tüzoltó szövetség által tervezett tüzoltói diszgyakorlat és verseny helyének megállapítása.

4. A középkori tornajátékok rendezése tervének vázlata.

5. a versenytér tervének megállapítása.

6. A magyar uszó egyesület által tervezett millenárius versenyek programja.

Tornászkepek a kiállításon. A testgyakorlati csarnoknak egyik legszebb kiállítási csoportját fogják alkotni a tornagyakorlatokról, futási versenyekről, játékokról, uszásról, korcsolyázásról felvett fényképek Collaud F., Kárpáti B. és Bellagh K. tanárok már eddig is több mint 50 sikerült felvételt csináltak és még szaporítani fogják képeiket a téli fényképekkel. A Bpesti Torna Club hasznalóképen készült ily képek kiállítására, melyek közt különösen szépek lesznek tornászpiramisok és szertornázási felvételek.

A „Bpesti Korcsolyázó Egylet” m. hó végén tartott közgyűlésén az alapszabályok szerint kilépett igazgatósági tagok újból megválasztottak. Ép így változatlan maradt az egész választmány is. Elnök: dr. Busbach Péter, igazgató Zsigmond Gyéza, hely. igazgató ifj. Szentgyörgyi Imre, titkár dr. Küffer Béla, pénztárnok Benke Gyula, ellenőr Preysz Gusztáv, szertárnok Ehrlich János. Választmányi tagok: Ehrlich János, Földváry Tibor, dr. Hegedüs Kálmán, Hoffmann Győző, Jankovich István, Luczenbacher Miklós, Preysz Gusztáv, Quentzer Henrik, gróf Széchenyi Béla, Zsedényi Béla. Póttagok: dr. Liedemann Frigyes, Szabadhdgyi Imre, dr. Bainner Tivadar, dr. Cherny Lajos és Tolnay Ákos. A sportbizottság: Szentgyörgyi Imre (elnök), Ehrlich János és Földváry Tibor. Az évi jelentés e hatalmas egyletről sok örvendetes adatot sorol fel. A tagok száma ez évben 6068-ra szaporodott. A díszes új csarnok építése 115711 frtba került. A mult évi összes kiadás 80 ezer frtnál magasabbra hágott. — Igazán büszkeséggel tekintünk e számokra. Az egylet különös elismerést érdemel, hogy a korcsolyaversenyek és ünnepélyek rendezésével ép úgy hódít e kedves sportnak híveket, mint jókarban tartott pályájával és kényelmes palotájával.

A M. Athletikai Club utóbbi versenyről a M. A. C. titkár-szerkesztője, Dobák Emil, a választmány határozatának megfelelően a következőkben terjeszti elő véleményét:

1. A távolugrás művelésére és tanítására az eddiginél nagyobb gond fordítandó. Indokolja e véleményemet az, hogy egy nevezés volt klub kebeléből e számra, holott képzetlen erők tömegének vagyunk birtokában e

testgyakorlási ágánál is és hogy az elért eredmény há-
tározottan szegényesnek mondató s kétségtelen vissza-
esésre mutat.

2. A bajnoki síkverseny megmutatta, hogy a villa-
nyos időmérő-óra kitűnően beválik, s az nélkülözhetlen
is. A kitűzött bajnoki verseny — bár eredménye ezúttal
nem volt — azért jövőre is kitűzendő, mert a régiebb
és ujonnan feltűnt kitűnő erők alapos reményt nyujta-
nak arra, hogy szakszerűbb training mellett e távra is
nyerünk bajnokot.

3. A kiváló súlydobó erők kívánatosá teszik, hogy
a legközelebbi verseny alkalmával — egy vál. elvi há-
tározatnak megfelelően — bajnoki súlydobás-verseny
irassék ki.

4. A vigaszverseny jövőre — véleményem szerint — rö-
videbb távra volna kitűzendő.

5. A térelőny-versenyek úgy hosszabb távú futá-
sokra, mint kerékpár-versenyekre nagyobb számban len-
nének kiírandó, indokolja ezen nézetemet az a nagy
nevezés-szám, melyet az egyes térelőny-versenyeknél
tapasztaltunk.

6. A versenyek élénkítése szempontjából helyes
volna kerékpár-versenyt rendezni pénzdíjasok számára
kiseb pénzdíjjal és vezetői díjjal.

A „Nemzeti Tornaegylet“ háziversenye F. hó 9-én
7 órakor tartotta meg a nemzeti tornaegylet ez idei első
háziversenyét, a melynek az adott kiváló érdekességet,
hogy a többi fővárosi tornaegyletek is részt vettek egy-
egy csapattal. Nagy és disztignált közönség töltötte meg
a csarokot, s lelkesen megtapsolta az egyes tornászok
mutatványait. A precíz kivitelű szabadgyakorlatok után,
melyeket Maurer János művezető vezényelt, a szergya-
korlatok kövkeztek. Ennek végeztével tornászok verseny-
hez sorakoztak. A kezdők versenyét Eisner Béla nyerte
meg, a haladók között pedig ügyességével különösen
Schäffer József tűnt ki. A képzettek között Weisz Henrik
ragadta el a díjat. Legérdekesebb volt a közös verseny,
melyben igen erős ellenfelekkel szemben *Topavizza* Muni-
csiló győzött. Verseny után az egylet vivótermében va-
csorát rendeztek a tornászok.

Az állandó velocipéd-pálya Győrött. A kerékpár-
egylet szorgalmasan kutat és tanulmányoz, hogy mikép
és hol létesíthetne állandó pályát. Sipos László kir. trvszéki
bíró vezetése alatt Arvay Sándor, Mendel Béla és Skul-
tély Miklós a kiskuti területet szemlélték meg, de itt
mintegy 280 m. hosszú körpályát lehetne készíteni,
holott legkevesebb 400 méterre van szükség. A régi
homokgödri területen körülbelül 12,000 frtba kerülne az
állandó bicikli- és jégpálya létesítése és a felszerelések.
Az egylet esetleg egyelőre eláll az asztalt-pálya létesí-
tésének tervétől és tömött földpályát rendez be. A tél
folyamán mindezen függő kérdéseket tisztába hozzák.

Dr. Schuschny Henrik iskolaorvos ur beküldte
hozzánk a Fiumeban megjelenő „Jó Egésség“ című
lap egy két év előtti példányát, melyben a mult szá-
munkban a Zalamegyéből közölt cikket olvashatjuk, de
neve aláírásával. — Így hát az a szerencse érte a doktor
urat, hogy cikke bár névtelenül háromszor látott nyomda-
festéket, mi azt hisszük, öröme is szolgál.

A győri csónakázó-egylet szárazföldi csónakhá-
zának alapozási munkálatai már javában folynak és az
egyletnek azon rég óhajtott kívánsága, egy szép és ké-
nyelmesen berendezett csónakházzal fog bírni, kezd a meg-
valósuláshoz közeledni. Valóságos disze lesz a sétatér-
nek ezen sveiczi stílusú villaszerű épület és dicséretére
válik mindazoknak, kik ezen tervnek létesítését előmoz-

ditották, mely bizonyára vonzó hatással lesz az evezés
egészséges és férfias sportja iránt, olyanokra is, kik a
sport mellett a kényelmet is kedvelik. Miután az új csó-
nakház ártéren van, czölöpökön képezik az alapozást,
melyre azután a téglafalak épülnek egy emeletes ma-
gasságra toronnyal. A háznak földszinti helyisége a
csónakok elhelyezésére szolgál, míg az emeleti része:
ügyterem, nagy társalgó terem, öltöző, fürdő szobákból
áll és minden kényelemmel lesz berendezve. A tervek
úgy sportszerűség, mint építészeti szempontból megítélve
kitűnő szakértelemre és művészi kézre vállanak, úgy,
hogy azok kivitele minden irányu igényeknek meg fog
felelni. Az épületet Kovács építővállalkozó és Schlosser
és Wurda czég építik, Hets Antal műépítész és egyleti
igazgató tervei után.

A „Pentathlon“ az iskolában. A győri főgimná-
zium ifjusága az új tanévben érdekes tornászati tanul-
mánynyal foglalkozik; a görög tornajátékokkal, melyeket
Árvay Géza tornatanár tanít be. Már többféle ügyességet
sajátítottak el a testedző, nemes játékból s akkor, a mi-
kor csak a tanidő megengedi, gyakorolják magukat a
„Tákón“ s estefelé zászlóval, énekszóval vonulnak be
a várószoba. Lapunk máj számában Kemény F. igazgató
ur ép e gyakorlatok érdekében szólal fel. Mi is helye-
seljük az eszmét, hanem csak a 8-ik osztályban tartjuk
helyesnek a Pentathlon gyakorlását mint versenyt a bir-
kózás veszélyessége miatt.

A szombathelyi kerékpáros versenyek. — A „Vas-
vármegye“ tudósítója után. — A szombathelyi keré-
páros egyletek és a soproni „Hungária kerékpáros
egylet“ egyesülve a „Vasvármegyei Sport-egylet“tel
vasárnap m. hó 13-án országuti és pályaversenyeket
rendeztek, melyek úgy az elért időeredményeket, mint
a közönség érdeklődését tekintve kitűnően sikerültek.
Az eredmények a következők:

Távverseny Sopron Szombathely 60 km. A startnál
megjelentek: A juniorok közül: I. Rusa Béla 2 óra
31 p. 2^s mp. alatt, II. Szabó Antal 2 óra 50 p. 45⁰⁰/₅
mp. III. Hoffmann Viktor 2 óra 51 p. 50⁴/₅ mp. A se-
niorok közül: I. Kőszegi József 3 óra 21 p. 56 mp.
II. Fuhrmann Gyula 3 óra 49 p. 40 mp. III. Thirring
Nándor 3 óra 55 mp. IV. Sofonka Wenzel 3 óra 32
p. 18 mp. Délután fél 3 órakor kezdődtek a pályaver-
senyek, időjárás hűvös, borult, majd később esős éj-
szaki széllel, mely a versenyzők izmait ugyancsak pró-
bára tette.

I. Megnyitó verseny 2000 m. I. Rottenbiller 3 p.
37²/₅ mp. II. Kemenes 4 p. 39¹/₅ mp. III. Rusa 4 p. 31²/₅ mp.
II. Főverseny 5000 m. I. Klimko 9 p. 8³/₅ mp.
II. Kemenes 9 p. 11⁴/₅ mp. III. Pollák 9 p. 35¹/₅ mp.
III. Csoport verseny. I. Előfutam: I. Kemenes 3 p.
40²/₅ mp. II. Pollák 3. 42¹/₅ mp. III. Horváth 3 p. 43²/₅ mp.
II. Előfutam: I. Rottenbiller 4 p. 6³/₅ mp. II. Rusa
4. p. 7²/₅ mp. III. Pajor 4 p. 39⁴/₅ mp.

Döntő futam 3000 m. I. Rottenbiller 6 p. 9²/₅ mp.
II. Rusa 6 p. 13¹/₅ mp. III. Kemenes 6 p. 14²/₅ mp.
IV. Pollák 6 p. 16²/₅ mp. Igen érdekes verseny, a me-
zőny felváltott vezetéssel mindig együtt tart, jó másod-
dik és harmadik.

Vigaszverseny 2000 m. I. Pollák 4. p. 12 mp.
II. Kemenes 4 p. 12³/₅ mp. III. Horváth 4 p. 13¹/₅ mp.
Este Cziffrák Hungária szállójában dijkiosztás, bankett
és azután rögtönzött táncmulatság: *Chronos.*

Járás és futás. Raoul franczia katonatiszt tizenöt
év óta tanulmányozza a járás és futás módjait oly cél-
ból, hogy a katonaság gyaloglási képességét fokozza.
Tanulmányai eredményét most közli. Amint az adatok-
ból kitűnik, a járásnak nemcsak egy módja van, hanem

egy másik, kevésbé ismert módja is, melyet a hegy-lakóknál és vadembereknél találunk. A járásnak és futásnak ez a módja sokkal nehezkesebb, a felső test előre hajol és a láb mintegy tovavonszolódik. A hegyi lakók lépése hosszabb, mint a közönséges lépés, de biztosabb; aki így lép, az nem fárad ki oly hamar és a közönséges gyaloglónál nagyobb terhet elbir. A francia fűzerkapitány a járás és futásnak ezt a módját ajánlja, mert ez a tüdőt nem fárasztja, pedig a gyalogos ember kifáradása első sorban a tüdő kimerüléséből ered. Raoul kimutatja, hogy a gyalogló izmainak kimerülése a lábak folytonos emelgetéséből származik, Ezért ajánlja a lábak vonszolását. A kapitány e módszert gyakorlatilag is kipróbálta és arra az eredményre jutott, hogy míg a gyaloglás eddigi módja szerint egy jó gyalogos katona 25—30 kilométernyit képes egy nap gyalogolni, addig az általa ajánlott módon két óra alatt, minden megerőltetés nélkül, meg lehet tenni 20 kilométernyi utat. Még sokkal nagyobb eredményt lehet elérni a járás kétféle módjának váltogatása által.

Kárpáti Sándor.

Szerkesztői üzenetek.

S. I. M. Sziget. A felvetett kérdésre általános érdekűsége miatt nyilvánosan felelünk. — **S. G. Bpest.** Mit sem hallunk felől. Nem neheztelsz, hogy kép nélkül jött a cikk? — **X. J. tornatanár Bpest.** A tornaszakbizottság összeállítása nem végleges és bizonynyal több érdemes tag kimaradt belőle. A vidéki tornatanárok közül permanens bizottságba nem lehetett senkit sem bevenni.

X. Klösz György fényképészeti műintézet Budapest V. Kossuth Lajos-utca 18. sz. I. emeleten. Telefon állomás. Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-, mű-, és tantárgyakról sat. Photolithographia, czinkographia, fénynyomat, autographia, fénymásolat.

A sport közönség figyelmét felhívjuk **Weiner Mátyás** mai hirdetésére.

Magyar leszámítoló és pénzváltó bank.

Hirdetmény.

A magyar leszámítoló és pénzváltó bank részvényéseinek 1895. október 24-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy a jelenleg 25 millió koronából álló részvénytőke 12.500 drb. egyenként 400 korona névértékű részvény kibocsátása által 30 millió koronára emeltesse fel s ezen kibocsátásra kerülő részvényekre nézve a jelenlegi részvényeseknek részvénybirtokuk arányában, az igényjog megadassék.

A közgyűléstől nyert meghatalmazás alapján ezennel közlést teszi az igazgatóság, hogy a közgyűlés határozatának keresztülvitele a következő módokat alatt történik:

1. Minden ez idő szerint forgalomban levő 400 korona névértékű öt darab részvény alapján egy új, ugyancsak 400 korona névértékű egész részvény — öt részvénynél kevesebb darab után pedig részvényenként egy új részvény ötödéről szóló részjegy — vehető át.

A kibocsátásra kerülő új részvények az 1896-ik év nyereségében a már forgalomban levőkkel egyenlően részesednek.

2. A részvényeseknek biztosított igényjog 1895. október 31-től 1895. november 9-ig bezárólag gyakorlandó.

3. Minden új egész részvény után 270 frt, minden ötödéről szóló részjegy után tehát 54 frt vételár fizetendő. A részvények árának azon része, mely a 400 korona névértéket meghaladja — az összes az új részvények kibocsátásával járó terhek levonása után — a társaság általános tartalékálapjához csatolattik.

4. Ezen vételár lefizetése történhetik vagy egyszerre és egészben az igényjog gyakorlásával egyidejűleg az erre kitűzött napokon, vagy pedig két részletben oly módon, hogy az igényjog gyakorlása alkalmával a vételár fele vagyis 135 frt, illetve 27 frt legkésőbb 1895. december 20-ig bezárólag fizetendő.

Minden befizetés után az intézet 5° -os kamatot térít meg és pedig e befizetés napjától 1895. december 31-éig.

5. Az igényjog gyakorlása a részvények bemutatása s lebélyegezése alapján történik; ezen célra mindazon részvényesek, kik igényjogukkal élni kívánnak, tartoznak részvényeiket az összes azokhoz tartozó (3 10. számú) szelvényekkel együtt a 2-ik pont szerint meghatározott napokon számjegyzékek kíséretében:

Budapestben:

a társaság főpénztáránál
(Dorottya-utca 6.)

Bécsben:

az Union-Banknál,

M. m. Frankfurtban:

a Deutsche Effecten- u. Wechsel-Banknál

bemutatni, a hol azok lebélyegeztetni fognak és a hol a 4-ik pontban előírt befizetések is teljesítendők.

6. A fenti módzatok szerint befizetett részvényekért ideiglenes jegyek adatnak ki, a melyek 400 korona névértékű egész részvényekről, illetve a hol a benyújtott részvénytörzs ezt nem engedi, ötöd részvény-részjegyekről szólnak. Ezen ideiglenes jegyek helyett a vételár teljes befizetése után s darabonként 63 kr. bélyegilleték fizetése mellett, 1895. december 1-jétől kezdve azon helyeken, hol a befizetés történt, végleges, egyenként 400 korona névértékű eredeti részvények adatnak ki.

7. Mindazon ideiglenes jegyek (igazolványok), melyekre a kitűzött határidő alatt az előírt második részletfizetés nem teljesített, közzététel és felhívás után, az igazgatóság által a kereskedelmi törvény 169. és 170. szakaszai értelmében érvényteleneknek fognak nyilvánítottatni, mely esetben az így megmaradt részvények szabad kézből eladatnak és a semmiseknek nyilvánított ideiglenes jegyekre (igazolványokra) történt első befizetés pedig az általános tartalék-alap javára fordítottatik.

8. Azon részvényesek, kik igényjogukat a meghatározott időben és módon nem gyakorolják, ezen jogot okvetlen s visszavonhatlanul elvesztik s az igazgatóság az ily módon esetleg megmaradó részvények felett a közgyűlés által neki adott meghatalmazás értelmében readelekezik.

Budapest, 1895. október 29-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

GROF VAY LAJOS

3-10 egyetemi vivómester

vívótermeiben

Zöldfa-utca 14. sz. I. em. és Zöldfa-utca 20. sz. I. em.

(néhai Keresztessy József vívóterme).

Az oktatások már megkezdődtek. Beiratkozhatni bármikor. — Karddal a Keresztessy-rendszer, törrel a francia Friesier-rendszer szerint történik az oktatás.

Egyetemi hallgatók féldíj mellett,

Nők számára külön tör-tanfolyam zártkörű, összekötve amerikai buzogány-gyakorlatokkal. A női tanfolyamot Vay Lajos grófné személyesen vezeti.

Alapítottatott 1864-ben.

Pacholek Károly

Első magyar

oldalfegyver-, sarkantyú- és vívó-főlszerelési gyár

VIII., Balassa-utca 5.

Gyári raktár:

IV., Koronaherczog-utca 10.

A cs. és kir. hadsereg, valamint a m. kir. honvédség tiszti és legénységi kardjainak és vívószerkeinek szállítója.

Ajánlja gyáranak kitűnő készítményeit:

kardok, török, vívókeztűk, fej- és testvédek. Valódi francia és olasz kardok és vívótörök. 5-7

Árjegyzék bérmentve ingyen. | Javítások jutányosan.

Egy Millió

1.000.000 korona nyerhető a legszerencsésebb esetben

az
államilag jóváhagyott

Magyar osztálysorsajtkon

melynek

nagy nyeremény-húzása

1895. december 6—14-ig ejtetik meg.

Vétel-sorsjegyek :

1 egész 40 frt 1 tized 2 frt
1 fél 20 1 huszad 4 „

(Portó fejében 5 kr. ajánlott levélért 15 kr. és nyereményjenzékért 10 kr. fizetendő.)

Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is

1 jutalom	à	600000 korona	=	600000 korona
1 nyeremény	à	400000 „	=	400000 „
1 „	à	200000 „	=	200000 „
1 „	à	100000 „	=	100000 „
1 „	à	50000 „	=	50000 „
2 „	à	20000 „	=	40000 „
2 „	à	15000 „	=	30000 „
4 „	à	10000 „	=	40000 „
10 „	à	8000 „	=	80000 „
27 „	à	6000 „	=	162000 „
100 „	à	2000 „	=	200000 „
200 „	à	1000 „	=	200000 „
1150 „	à	200 „	=	230000 „
20000 „	à	100 „	=	2000000 „
21499	nyeremény	=	4.332.000 korona	

HEINTZE KAROLY BUDAPEST, Szervita-tér 3. szám.

1—2

főelárusító

Sürgöny czim: Lottoheintze Budapest.

Hogy a tisztelt közönség különböző számú több sorsjegy birtokában nagyobb nyereménykilátásokhoz jusson, — öt vagy ennél több sorsjegy bevásárlásánál a sorsjegyeket egymástól teljesen elterő számokat állítok össze tetszés szerinti egész, fél, tized és huszad sorsjegyekből — a fenti áron.

ATTILA KERÉKPÁROK

BUDAPEST,

József-körút 36. szám.

Az Attila kerékpárok az összes gyártmányok élén állanak kitünő anyaguk szolid munkájuk és tartó erősségüknél fogva. — A gépészeti ipar remeke minden egyes Attila kerékpár.

200 □ mt. nagyságu villanyval világított velozipéd-pálya áll ugyanazon házban a tanulóknak rendelkezésükre szakszerű tanítással.

Kretschmar E. és Társa.

Gyári raktár:
József-körút 36.

Gyár: 8—10
D r e s d a.

A nagyérdemü sport urak figyelmébe!

Ajánlom valódi amerikai rugalmas és angol aczélrugó sérvkötőimet. Mindennemü betegápolási czikket a legjutányosabb áron szállítok.

Keztyü-, sérvkötő- és gummi-áru-gyár

LADÁNYI ISTVÁN
BUDAPEST,

VIII. kerület, Kerepesi-ut 53. sz

a „Metropole“ szállodával szemben. 8—12

Danubia-kerékpárok a legjobbak, tartósságra nézve felülmúlhatatlanok.

Az utat Budapest, Bécs, Székesfehérvár, Grác, Innsbruck, Linz, Salzburg és Münchenből Bécsen át Budapestig a „Nemzeti Kerékpár-Egylet“ tagja Porta János egy és ugyanazon Danubia-kerékpáron tette meg. Schmalhofer record-versenyző a Bécs—Hamburg közti utat gépcere nélkül tette meg három nap alatt Danubia kerékpáron.

Uj aszfaltozott kerékpáriskola (500 négyszögöl terjedelmü). Tanítás ingyen. Epreskert-utca 29. sz. alatt.

Főraktár: **ANDRÁSSY-UT 77. SZÁM.** 6—6